

Daugiau saulėta ir šilta.
Saulė teka 5:48, leidžiasi 8:02

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian In The United States

VOL. LV

Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

Chicago, Ill. — Pirmadienis, Rugpjūčio-August 6 d., 1973 m.

Kaina 15c

184

TEISMAS SPRENDŽIA KARO VEIKSMŲ EIGA

200,000 TONŲ AMERIKOS KVIEČIŲ SOVIETAJ PERLEIDO BANGLADEŠUI

Už Amerikos duoną ieškosi draugų Azijoje

DAKKA, Bangladeš (Bangalija). Sovietų prekybos valdininko pranešimu, Sovietų Sąjunga skolina Bangladešui 200,000 tonų iš Jungtinių Amerikos Valstybių į kreditą pirtų kviečių.

Maskvos prekybos atstovas Dakkoje Boris Longinovas pasakė reporteriams, kad kviečiai pasieks Bangladešą ateinančio mėnesio pabaigoje.

Longinovas painformavo, kad Sovietų komunistų partijos vadas Leonidas I. Brežnevas nusprendė kviečius Bangladešui skolinti patenkinti mas Bangladešo ministerio pirmininko šeiko Mujibur Rahmano prašymą.

Šeikas savo prašyme pridėjęs už kviečius atlyginti iki 1974 metų kovo 1 dienos.

Tie kviečiai yra dalis 16 milijonų tonų, kurias Maskva pernai pirkė iš Jungtinių Amerikos Valstybių. Dėl to pirkimo kviečių kainos pakilo viso pasaulio rinkose ir daug kas tą pirkimą kaltina dėl grūdų stokos pasaulyje.

Sugriuvo viešbutis

NEW YORKAS. — Šimto metų senumo viešbutiui žemutiniam Manhattane prie Broadway sugriuvus 12 žmonių buvo sužeista ir devynių suaugusių ir vieno vaiko nesurandama. Viešbutis senovėje žinomas Broadway Central buvo daugelio žymenybių sustojimo vieta, bet paskutiniiais metais buvo labai apleistas ir daugumoje šalpos gavėjų apgyventas. Miesto meras Lindsay pasakė, kad tame 12 aukštų pastate gyveno tarp 300 ir 325 žmonių.

Sudegė 50 žmonių daugumoje vaikų

DOUGLAS, ISLE of Man. Anglija. — Staiga kilusiame gaisre praeitą savaitę čia buvo mažiausiai 50 žmonių ir 80 buvo sužeisti, daugumoje vaikų. Gaisras kilo didžiuliam pasilinksminimų parke pačiu įsizaidimu metu. Įtariama, kad gaisras prasidėjo iš padegimo. Gaisrui kylant buvo pastebėti trys vaikėzai paskubomis parą aplėdžiant. Ugnis nepastatų spartumu apėmė 7 aukštų naujai statytą \$5 milijonų pasilinksminimų centrą Summerland, tuo metu pilną lankytojų su vaikais. Parke buvo apie 5,000 žmonių.

Kėsinosi sprogdinti Willow Springs?

WILLOW SPRINGS, ILL. — Šio Chicago užmiesčio prie Archer kelio policija suėmė du vyrus ir konfiskavo 300 svarų nepaprasto smarkumo sprogmenų, sukratų name 8200 S. Archer Ave. Žinovų teigimu, tais sprogmenimis būtų galima sunaikinti tris miesto blokus. Jie buvo pagaminti iš smarkaus juodojo parako, užtaisytos cementiniuose vamzdžiuose po 18 colių ilgumo ir 2 — 3 colių storumo. Arestuoti

IŠ VISO PASAULIO

SPRINGFIELD, ILL. — Illinois valst. sekretorius Michael Hovlett, paklaustas kokios spalvos bus ateinančių metų automobilių lentelės (plates), atsakė, kad 1974 metų lentelės bus kaštoninės spalvos raidės baltame lauke, 1975 metų lentelės bus juoda ant geltono, o 1976 metų lentelės, atžymint JAV-bių 200 metų jubiliejų bus trijų spalvų — raudonos, baltos ir mėlynos.

CHICAGA. — Japonijos ministras pirmininkas Kakuei Tanaka viešėdamas Chicagoje pietų metu Palmer House pasakė penkiems šimtams politikos, biznio ir civilinių lyderių, kad Japonija yra didžiausias Amerikos fermerių ūkio produktų pirkėjas ir būtinai prašė amerikiečius pašalinti žemės ūkio produktų eksporto varžymus ir didinti eksportą. „Mes priklausoma nuo (Amerikos) Vidurvakarių ir kitų JAV-bių dalių, iš kurių gauname 90 nuosimčių savo suvartojamų sojos pupelių“, pasakė Tanaka. „Ta yra priežastis, dėlko mes norime, kad jūs savo farmų produktų eksportu mums didintumėt, o ne varžytumėt“. Jis dar pastebėjo, kad daugiau japonų šiandien geria Vidurvakarių gamybos alų, atšaldytą Chicagoje gamintuose šaldytuvuose.

CHICAGA. — Dešimtis senesnio amžiaus Chicago piliečių gyvenančių CHA (Chicago butų valdybos) apartamentuose 1414 N. Damen Ave., buvo sužeisti, kai autobusas kurioje jie važiojo į maisto krautuve, įvažiojo į stovintį automobilį ir atsitrėkė į stulpą. Autobusas priklausė miesto valdybos Seinesnių piliečių įstaigai. Neįlaimė įvykusi, kadangi sofėris bevažiudamas gavęs širdies ataką.

BARCELONA, Ispanija. — Netoli už miesto kilus miško gaisrui, Barcelonos ugniagesių viršininkas su savo vyrais ir gesinimo mašina iškubėjo gaisro gesinti, bet kai privaziavo mokesčio už kelių rinkliavos (toll) vartus nė vienas neturėjo sumokėti mokesčių reikalingų pinigų, o valdininkas be mokesčio gaisrininkus atsisakė praleisti. Pagaliau prievartų sustojęs apsimokėti vienas geras samaritonas, patyręs gaisrininkų keblį padėti sumokėjo už juos mokesčių ir gesintojai pagaliau buvo praleisti. Gaisrą užgesinę jie atgal tuo pačiu keliu nebėžė.

yra Ray Ray Mason, 27 metų amžiaus, iš 10151 Beverly Ave. ir Elmer Smith, 40 metų, iš Oak Lawn.

„Aš žinojau, kad būsim su gauti“, pasisakė Smith.

Vaidelis iš Bay Village, Ohio: dvi pilnai suaugusios moterys skubėdamos į ežerą Erie paplūdimį neturi laiko patikrinti dailio jų už rankų vedamas vaikutes nebespėja kartu eiti...

CROSTOWN GREIKELIS BUS STATOMAS

Kongresas priėmė \$20 milijonų subsidijos greiteliams ir miestų masiniam tranzitui

WASHINGTONAS. — Atstovų Rūmai 382 balsais prieš 34 priėmė ir persiuntė prezidentui Niksonui pasirašyti bilių, kuriu trijų metų bėgyje federaliniams plantams ir miestų masiniam tranzitui skiriama 20 milijonų dolerių, tuo pačiu duodant galimybę Chicagos merui Daley skersai miestą statyti greitkelį Crosstown Expressway.

Iš Baltųjų Rūmų gautas užtikrinimas, kad prezidentas bilių pasirašys. Senatas tą bilių priėmė 91 balsu prieš 5.

Tas bilius merą Daly įgalina jo labai pageidaujamą greitkelį per miestą statyti nepaisant gubernatoriaus Walkerio, kurs pakartotinai kalbėjo, kad kol jis bus gubernatorium, tol joks greitkelis per Chicagos miestą nebus statomas.

Statant Crosstown greitkelį Chicago gaus didžiausią federalinę subsidiją — daugiau kaip \$900 milijonų.

Libija teis oro piratus

BEIRUTAS. — Reuterio pranešimu, Libijos vidaus reikalų ministras Chuveidi el Hamidi paprašė visus 137 Japonijos lėktuvų Boeing 747 skridusių keletis ir igulos narius surašyti savo įspūdžius ir pergyvenimus oro piratams lėktuvą pagrobus. Libija piratus laiko kalėjime ir jiems ruošia teismą. Nukentėjusiųjų užrašai busi prijungti prie protokolo ir panaudoti byloje prieš tuos nusikaltėlius. Piratai, yra trys arabai ir vienas japonas, o ketvirtosios, kuri per neatsargumą rankine granata susisprogdino, kilmė nenustatyta.

MASKVA. — U. S. charge d'affaires Adolph Dubs specialioje Kremliaus ceremonijoje iškėlė sovietų prezidentui Nikolaj Podgornui gabaliuką mėnulio akmens, mažą sovietų vėliavėlę, kurią Apollo 17 astronautai buvo nugalėję ir mėnulį ir asmeninį prezidento Niksono prezidentui Podgornui laišką. Mėnulio akmenų pavyzdys buvo atsiųgtinimas už panašią dovaną, gautą iš sovietų, kai jų be žmonių mašiną grįždama pargabeno panašius mėnulio uolėnų.

Mao Cetungas nebe didelis

PEKINAS. — Reuteris praneša, kad vadovaujančiame kiniečių laikraštyje „Liaudies dienraštis“ (Peoples Daily) pirmą kartą Mao titulas parasytas be žodžio „didysis“. Reportaže pirmajame puslapyje apie Amerikos kiniečių daktarų priėmimą Mao Cetungas pakartotinai pavadintas „Kinijos liaudies vadas“, o nebe Didysis Kinijos liaudies vadas.

Diplomatai Pekine mano, kad to žodžio išmetimas jokiu būdu nereiškia, kad Mao svari būtų sumažėjęs. Greičiausia tai reiškia, kad režimui pradėjus „eiti į pasaulį“, norima labiau pabrėžti kolektyvinę vadovybę, juo labiau, kad pats Mao „asmens kulto“ nemėgęs.

Naujas Nixon štabas

WASHINGTONAS. — Iš prezidento Niksono „senojo“ prieš Watergate gadynę buvusio Baltųjų Rūmų štabo tik vienas Henry Kissingeris pasiliko nepajudintas. Kiti yra visi nauji: Alexander M. Haig Jr. yra prezidento naujasis štabo šefas; patarejai Melvin Laird, Bryce Harlow ir Mrs. Anne Armstrong, o direktorius yra Roy Ash.

JAV MOKESČIŲ ĮSTAIGA SKUNDŽIA MILIJONIERIŲ

LOS ANGELES. — Federalinė mokesčių įstaiga iškėlė bylą prieš prezidento Niksono patikėtinį ir draugą milijonierių milijardierių C. Arnold Smith, kaltinant kad jis yra valdžiai kaltinantis \$229 milijonų nesumokėtų pajamų mokesčių ir nuosimčių.

BALTRUSAIŠIO NOTA PRANCŪZAMS

Ryšium su Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo konferencija Helsinkyje, Pabaltijo kraštų (Latvijos ir Lietuvos) Atstovai Prancūzijoje — K. Berends ir prof. J. Baltrušaitis, š. m. aktyse sumažinti pačių investicijų 29 d. įteikė atitinkamą notą Užsienio Reikalų Ministerijai.

TEISĖJAS W. DOUGLAS ĮSAKĖ SUSTABDYTI BOMBARDAVIMĄ

Karo vadovybė bombardavimą nesirengia klausyti vieno teisėjo įsakymo

WASHINGTONAS, D. C. — Aukščiausiojo teismo teisėjas William O. Douglas sukėlė JAV karo vadovybę ir aukščiausią teismą ant kojų. Aukščiausias teismas yra išsiskirstęs vasaros atostogų. Teismas neposėdžiauja, užtat bėgamuosius reikalus sprendžia paskiri teisėjai, jeigu byla iškeliama jiems skirtame teismo distrikte.

Tardys tardytoja

WASHINGTONAS. — Senato Watergate komitetas ėmėsi sudaryti subkomitetą savo vyriausiam tardytojui Carmine S. Bellino tardyti.

Senatorius Sam J. Irvin, Watergate komiteto pirmininkas, išsiuntė laiškus dviem komiteto nariams demokratams ir vienam respublikonui prašydamas juos ištirti skundus prieš Bellino, iškeltus Amerikos respublikonų partijos pirmininko George Bush.

Bush paskelbęs tris afidevitus ir viename iš jų po priesaiką tvirtinamą, kad Bellino buvo įtaisęs slaptus mikrofonus viešbučio kambaryje, kuriame gyveno tuomet viceprezidentas Richard M. Niksonas prezidento rinkimų kampanijos 1960 metais. Bellino kaltinimą griežtai atmela, kaip „šmeižtas ir melas“.

Pirmininkas Irvin paprašė senatorių demokratų, Herman E. Talmadge būti to specialaus subkomiteto pirmininku, o senatorius Daniel K. Inouye (demokratas iš Havajų) ir Edward J. Gurney (respublikonas iš Floridos) būti nariais.

Bellino prisipažįsta 1960 metų kampanijoje vadovavęs sekimui, bet tik norėdamas sukelti vienos prieškatalikiškos kalbos versmę, o elektroninių prietaisų neavartojęs.

Tvirtinimas, kadBellino vadovavo Niksono būstinėje elektroninių nuklausymo prietaisų įrengimui randamas privataus investigatoriaus John Leon affidavit, bet pats John Leon yra jau miręs.

WATERGATE SKANDALAS PRADEDA NUSIBOSTI

WASHINGTONAS. — Senatorius Robert Bird, demokratų vado asistentas, paskutiniame Senato posėdyje pasakė, kad Senato Watergate apklausinėjimui per ilgai tęsiasi. Spaudos konferencijoje jis pareiškė, kad visoje istorijoje netikėtini ir draugai milijonierių milijardierių C. Arnold Smith, kaltinant kad jis yra valdžiai kaltinantis \$229 milijonų nesumokėtų pajamų mokesčių ir nuosimčių.

Prezidentui Niksonui Watergate žiauriai pakenkė ir pasitiekijimas administracija yra beveik nebepataisomai pažeistas, pareiškė Bird. Publikuotą irto kiekvieną dieną per televiziją išgirsti vis ką nors naujo, bet tolimesnis tai bylai TV naudojimas galys visuomenės aktyse sumažinti pačių investicijų 29 d. įteikė atitinkamą notą Užsienio Reikalų Ministerijai.

Aukščiausiojo teismo teisėjas Thurgood Marshall pirmas turėjo spręsti šią bylą, bet jis nepamano patenkinti „taikos šalininkų“ grupės. Tuo tarpu teisėjas Douglas, pasitaręs su savo jauna žmona, neseniai gavusią teisę verstis advokato praktika, nutarė įsakyti JAV karo jėgoms nebombarduoti Kambodijoje puolantių isiveržėlių.

Iš karo lauko ateinantieji pranešimai sako, kad komunistinės karo jėgos gavusios atakų iš šiaurės Vietnamo, puola Kambodijos sostinę. Komunistai jau pasiekė Kambodijos sostinę Phnom Penho priemiestį, ir kovos jau eina priemiesių gatvėse. Amerikos karo lakūnai bombarduoja komunistų karo centrus Kambodijoje. Kiekvieną dieną išskrenda apie 40 galingųjų lėktuvų ir išmeta didoką skaičių bombų ant besiveržiančio priešo. Kovoje dalyvauja apie 140 mažesnių lėktuvų, padedančių vietos karo jėgoms pristabdyti komunistus. Jeigu ne amerikais lakūnai, tai komunistai jau seniai būtų paėmę Phnom Penhą.

Amerikos kongresas svarstė komunistų karo jėgų bombardavimą Kambodijoje. Kongresas nutarė leisti vyriausybei padėti Kambodijos valdžiai gintis nuo isiveržėlių iki rugpjūčio 15 dienos. Šis nutarimas yra naudingas priešui, kuris tuojau atsisakė testi pasitarimus dėl taikos. Komunistai žino, kad po rugpj. 15 dienos jiems nereikės tartis. Kambodijos valdžia tą dieną nustojo JAV paramos, nepajęsis atsispriti. Prezidentui Niksonui, vyriausiam JAV karo vadui, nepatiko šis kongreso nutarimas, bet jis pasizadėjo nutarimą vykdyti. Jis jau įsakė Amerikos karo jėgoms baigti veiksmus rugpj. 15 dieną.

Bet „taikos šalininkai“ nerimsta. Jie kreipėsi į teisėją Judd, kuris įsakė JAV karo jėgoms sustabdyti puolimus. JAV vyriausybė kreipėsi į aukštesnę instanciją. Trys federaliniai teisėjai sustabdė teisėjo Judd įsakymą. Teisėjas Marshall atsisakė šį klausimą spręsti, tuo tarpu teisėjas Douglas panaikino sustabdymą. Kitaip sakant, teisėjo Douglas sprendimas paliko galioje teisėjo Judd sprendimą, liepiančią karo jėgoms sustabdyti karo veiksmus Kambodijoje.

JAV vyriausybės nesirengia klausyti teisėjoDouglas sprendimo. Pirmiausia ji kreipėsi į kitą aukščiausiojo teismo teisėją ir prašys pakeisti Douglas sprendimą, o vėliau kreipėsi į visą teismą, kad klausimą spręstų. Tuo tarpu JAV parama bus teikiama puolantiems Kambodijos gyventojams.

PLĖŠIMAS

Caro laikais, rusų valdinis inžinierius, sudarydamas planus naujai geležinkelio linijai, kuri ejo pro Šiaulius, Mažeikius, Liepojos miesto link, geležinkelio liniją pravedė taip, kad esantieji pakelyje tarp Šiaulių ir Mažeikių miestai: Kuršėnai, Akmenė ir Viekšniai buvo palikti 3-4 kilometrų atstumu nuo geležinkelio stoties. Seni žmonės pasakoja, kad rusų inžinierius geležinkelio liniją pravedė taip toli nuo miestų todėl, kad jam nedavė 10,000 rublių kyšio, kurį jis buvo pareikalavęs iš pakelyje esančių miestų.

Pavyzdžiui: norintieji pasiekti iš Kuršėnų miesto Kuršėnų geležinkelio stotį turėjo eiti pėsčiomis apie 4 kilometrus iki geležinkelio stoties, arba važiuoti su priklausančiu vienam žydai uždegtu vežimu, panašiu į mažą autobusą, kurį traukdavo pakinkyti 3 arkliai.

Ypač judėjimas tarp Kuršėnų miesto ir Kuršėnų geležinkelio stoties padidėjo, kai buvo vedama nauja geležinkelio linija Telsiai-Kretinga, nes tuo metu Kuršėnų mieste gyveno daug rašytojų, kurie prižiūrėjo geležinkelio statybos darbus, ir meistrus, kurie dirbo prie geležinkelio tiltų statybos.

1931 metais, vakaro metu, apie 11 valandą, iš Kuršėnų miesto į Kuršėnų geležinkelio stotį išvažiavo paminėtas vežimas, kuriame buvo apie 12 keleivių. Tarp kitų keleivių tuo vežimu važiavo Kuršėnų pašto tarnautojas, kuris užplombuotam maiše vežė 12,000 litų valdinių pinigų, kuriuos jis, atėjęs traukiniu, turėjo perduoti į pašto vagoną. Geležinkelio statybos rangovas Faulkštys, kuris savo pinigineje

turėjo apie 5,000 litų, iš kurių daugumas buvo po 500 litų banknotais. Šiaulių Smulkaus Kredito Bankelio tarnautojas Vitkevičius, kuris turėjo 35 litus pinigų, o kiti žydai pirkliai, gyvenantieji Kuršėnų mieste, kurie savo pinigines, be litų, turėjo Amerikos dolerių ir Anglijos svarų.

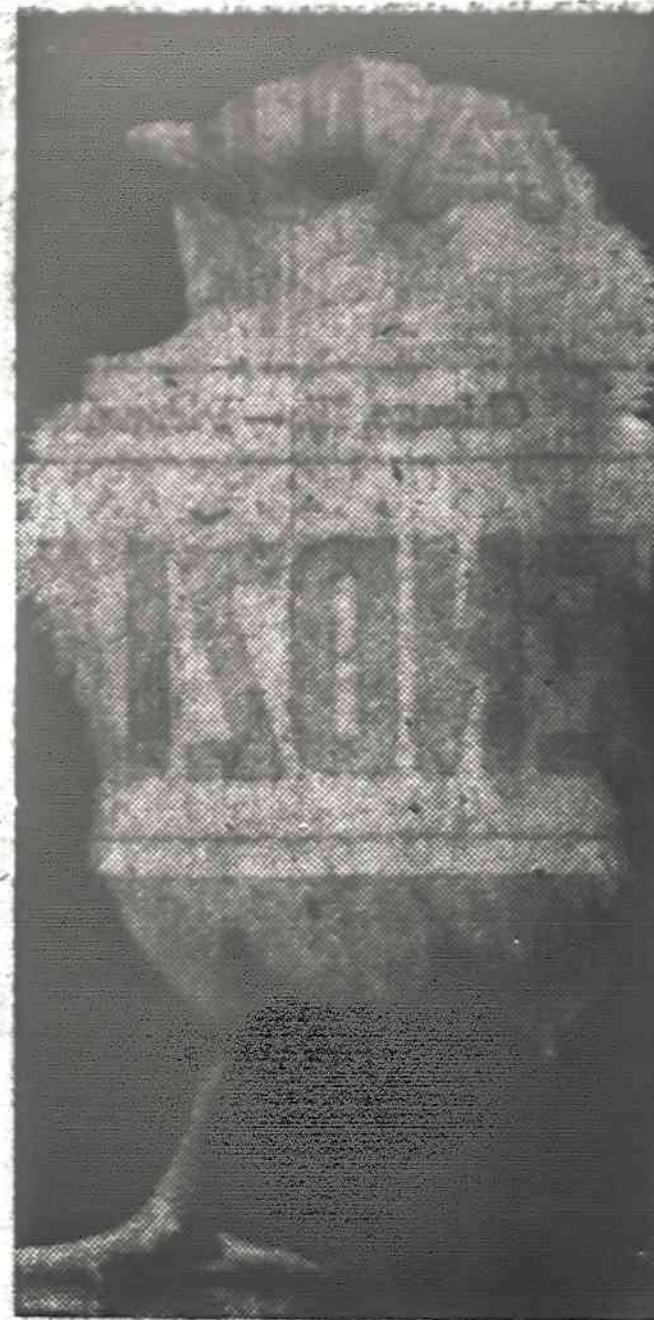
Važiuojant mišku, neprivažiavus geležinkelio stoties, jiems kelią pastojė du ginkluoti plėšikai ir, paleidę į orą kelius šūvius, pareikalavo sustoti. Vežimui sustojus, plėšikai pareikalavo visiems keleiviams iš vežimo išlipti laukan ir išsiriškuoti paplentėje į vieną eilę. Pašto tarnautojas, pamatęs, kad plėšikai gali atimti iš jo valdinius pinigus, nutaikęs proga, šoko per griovį ir su maišu su pinigais pabėgo į mišką, o iš ten grįžęs į Kuršėnus apie įvykį pranešė policijai. Plėšikai, atėmę iš keleivių pinigų, pasišalinę į mišką. Kas jie tokie buvo, niekas iš keleivių nepažino ir nieko nežarė.

Klausinėjamas Šiaulių Smulkaus Kredito Bankelio tarnautojas Vitkevičius, gyvenantis Šiaulių mieste, pasakoja, kad vienas iš plėšikų buvęs: gana aukšto ūgio, apsilvilkęs juodos spalvos, su stacia apykakle, lyg karišku švarku, tokios pat spalvos išpūstomis kelnėmis, apsiavęs ilgais auliniiais batais. Antras plėšikas buvęs: žemesnio ūgio, apsirėngęs tamsios spalvos, pirktinės medžiagos rūbais. Iš jų apsirėngimo atrodė, kad jie buvo ne kaimo, bet miesto gyventojai.

Šio plėšimo aiškinti buvo komandiruoti valdininkai: Apyrumbis, Sabulis ir aš, šio straipsnio

Susirūpinęs žuo. Tai fotografija iš Walter Crandall knygos "Kaip fotografuoti kates, šunis ir kitus gyvulius."

Ir šifoks mažas viščiukas gali kartais priminti Napoleono pozą.

autorius. Tačiau mums, išbuvus komandiruotėje apie savaitę laiko, kas padarė šį plėšimą, išaiškinti nepavyko.

Praslinkus 2 savaitėms, Šiaulių Zuklės ir Medžioklės Draugijos sekretorius Zigmas Jokubauskas, gyvenantis Šiaulių mieste, Višinskio gatvėje, mūsų skyriaus vedėjui Juozui Drelingui pranešė, kad pas jo šeimininkę yra apsisistoję du įtartini asmenys, kurie turi atsivežę kažin kokių medžiagų, kurios gali būti vogtos. Prašė atsiųsti valdininką, kad jis patikrintų, kas jie tokie yra ir ar medžiagos nėra vogtos. Tai patikrinti buvo pasiūstas valdininkas Legaciūnas, kuris, nuėjęs pas Jokubauską, asmenų neberado, nes jie pasisamdę vežiką buvo išvažiavę į Šiaulių geležinkelio stotį.

Kadangi stotis buvo netoli, tai Legaciūnas, nuėjęs prie stoties, pradėjo klausinėti ten keleivių laukiančių vežikus, kuris iš jų priepažino, kad atvežęs du vyrus ir, kartu su valdininku Legaciūnu nuėjęs į geležinkelio stotį, nurodė vieną asmenį, sakdamas, kad jis yra vienas iš tų vyrų, kurį jis atvežęs į geležinkelio stotį. Tačiau antrojo asmens stotyje neberado. Valdininkas Legaciūnas nurodė asmenį sulaikyti, ir jam nepadaręs asmens kratos, su tuo pačiu vežiku atvežė į mūsų įstaigos raštinę.

Tuo laiku mūsų raštinėje buvo tik policininkas Vitkauskas, kuris, pamatęs Legaciūną sugrįžtant, pasakė, kad eisias papietauti, — iš įstaigos išėjo.

Likęs vienas su areštuotu, Legaciūnas norėjo pradėti jį klausinėti, kas jis toks yra ir kur gyvena, kad jį mūsų raštinę atėję pilietis Stulginskis, kurį Legaciūnas buvo pakvietęs ateiti į įstaigą, kad jį apklaustų vienoje byloje kaip liudininką. Legaciūnas areštuotam asmeniui liepė atsistoti ant kėdės, pradėjo Stulginskį klausinėti ir rašyti jo parodymą. Berašydamas pakėlęs galvą pamatė, kad areštuotas asmuo sėdi ant kė-

dės labai susinervinęs ir žiūri piktų veidų į jį, nuo ko jam net bangų pasidarė. Pamatus tai, toliau nebeklausinėjo Stulginskį ir jo paprašė, kad jis pabūtų liudininku, kai jis padarys sulaikyto asmens kratą.

Krečiant, buvo rastas užkietas už diržo, ant pilvo, "Parabellum" pistoletas su pilna apkaba šovinių. Jo pinigineje, be smulkių banknotų, buvo rasti 2 banknotai po 500 litų. Paaiškėjo, kad sulaikytas asmuo yra Strazdas, gyvenantis Raseinių mieste.

Gera, kad valdininkas Legaciūnas laiku susiprato iškirsti sulaikytąjį asmenį. Jei jis to nebūtų padaręs, tai sulaikytasis galėjo jį ir Stulginskį nušauti ir iš mūsų įstaigos pasišalinti. Niekas nebūtų žinojęs, kas jis toks buvo ir kas tai padarė.

Kadangi Strazdo apdaras visiškai atitiko žymės to plėšiko, kuris dalyvavo apipėšiant keleivius prie Kuršėnų geležinkelio stoties, tai aš, sugrįžęs į mūsų raštinę, telefonu paskambinau Šiaulių Smulkaus Kredito bankelio tarnautojui Vitkevičiui ir jį paprašiau, kad ateitų į mūsų raštinę atpažinti vieno asmens, kuris yra įtariamas jo ir kitų keleivių apipėšimu, netoli Kuršėnų geležinkelio stoties.

Vitkevičius, pamatęs sulaikytą Strazdą, pripažino, kad jis yra vienas iš tų plėšikų, kuris ir kitus keleivius netoli Kuršėnų geležinkelio stoties apipėšė. Mane nustebino tai, kad Strazdas nesigynė ir iš karto prisipažino, kad draugė su batsiuviu Ališausku, gyvenančiu Raseiniuose, įvykdė šį plėšimą. Pasakojo, kad po įvykdyto plėšimo sekantį rytą su Ališausku netoli Akmenės geležinkelio stoties pasidalino atimtus pinigus, kurių buvo per 10,000 litų, o pinigines paslėpė miške po sukrautų žabų krūva. Pagal jo nurodymą, pinigines buvo surastos ir gražintos nukentėjusiems. Be to, papasakojo, kad rasti pas jį per kratą pinigai yra dalis iš tų pinigų, kuriuos jis

pinigų nerado. Be to, buvo prašoma suimti ir padaryti kratą pas Strazdo bendrininką Ališauską, kuris dalyvavo šiame plėšime. Tačiau Raseinių policija jo nerado, nes, matyti, jis pastebėjęs, kad policija Šiaulių geležinkelio stoty suėmė jo draugą Strazdą spėjo pasislėpti.

Atvežta į mūsų įstaigą Strazdo žmona, neprisipažino pinigų slėpianči. Tačiau buvo aišku, kad ji nenori pasakyti teisybės, kur yra paslėpti pinigai. Užbaigus jos klausinėjimą, mūsų skyriaus vedėjas Drelingas man įsakė draugė su areštuota Strazdo žmona nuvažiuoti į Raseinius ir dar kartą padaryti jos bute kratą, kad surastume atimtus pinigus.

Važiuojant traukiniu, Strazdo žmona pradėjo mane klausinėti, ar nuvažiavus į Raseinius aš ją paleisiu, ar pasodinsiu į kalėjimą. Norėdamas ją pagąsdinti, kad galėčiau surasti pinigus, jai pasakiau: jei ji atiduos paslėptus pinigus, tai ją paleisiu, bet jeigu neatiduos, tai ją vešiu atgal į Šiaulius ir pasodinsiu į kalėjimą, kuriame ji bus laikoma iki teismo. Praslinkus kuriam laikui, ji vėl mane pakalbino ir vėl mane paklausė, ar aš ją iš tikrųjų vešiu atgal į Šiaulius ir sodinsiu į kalėjimą. Patvirtinau, jei neatiduos pinigų, tai vešiu atgal į Šiaulius ir pasodinsiu į kalėjimą. Praslinkus valandėlei, matyt, bijodama patekti į kalėjimą, ji mane dar kartą paklausė, sakydama: jei ji nurodys, kur yra paslėpti pinigai, ar aš ją iš tikrųjų paleisiu ir į Šiaulius nebevešiu. Jai atsakiau, jeigu ji gražins pinigus, tai į Šiaulius nebevešiu ir už tai ji nebus teismo baudžiama.

Atvyko į Raseinius, pagal jos nurodymą suradau paslėptus pinigus. Jų buvo apie 4,000 litų, visi po 500 litų banknotais. Taip pat Amerikos dolerių ir Anglijos svarų, kurių skaičiaus neatsimenu, kurie buvo atimti iš žydų pirkliai, gyvenančių Kuršėnų mieste. Jei Strazdo žmona nebūtų nurodžiusi, kur yra paslėpti pinigai, tai jų niekas nebūtų radęs, nes iškaltoje rūšio grindyse oloje skylė buvo taip gerai užmaskuota ir užpildyta smulkiais akmenukais, kad niekas negalėjo pagalvoti, kad ten buvo paslėpti pinigai.

Sulaikyta Strazda, atlikę visus formalumus, pasodinsiu į Šiaulių Kalėjimą Kuršėnų apylinkės tardytojo žinioje, kuriam perdavėm tuo reikalu padarytą kvotą. Surasti pinigai buvo gražinti nukentėjusiems. Strazdo bendrininko Ališausko, kuris dalyvavo šiame plėšime surasti nepavyko, nes pagal surinktas žinias jis pabėgo į Argentina.

Už plėšimą Strazdas buvo Šiaulių Apygardos Teismo nubautas, kiek prisimenu, 6 metais sunkių darbų kalėjimą. Kadangi jo žmona nebuvo jokio nusikaltimo padariusi, tai ji buvo palikta laisva ir teismo nebuvo nubauta.

Už suteiktą žinią, kurių pagalba buvo išaiškintas šis plėšimas, Jokubauskas buvo apdovanotas pinigine premija.

Šioje byloje paminėtos pavardės Vitkevičius ir Ališauskas yra netikros, nes po tiek daug metų jų nebeatsimenu.

SKAITYK IR KITAM FATARK

SKAITYTI DEMOKRATINĮ DIENRAŠTĮ "NAUJIENAS"

Prof. Vaclovo Biržiškos
SENŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA
Pirmajame tome yra 208 puslapiai, o antrajame 226 puslapiai. Abu tomai minkštos viršelės parduodami už \$4.00, o kietosose viršeliuose už \$6.00.
Abi knygos gausios, jei pinigų pasiūlysite tokiu adresu:
NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street Chicago, Illinois 60608

SLA SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE
SLA — jau 80 metų tarnauja lietuvių visuomenei ir išmokėjo daugiau kaip SEPTYNIUS MILIJONUS dolerių savo apdraustuoms nariams.
SLA — didžiausia lietuvių fraternalinė organizacija — duoda gyvybės apdraudą ir ligos pašalpą, kuri yra pigi, nes SUSIVIENIJIMAS neieško pelno, o teikia patarnavimus savitarpinės pagalbos pagrindu.
SLA — jau turi daugiau, kaip tris su puse milijono dolerių kapitalą, tad jo apdraudą tikrai ir saugi. Kiekvienas lietuvis čia gali gauti įvairių klasių reikalingiausias apdraudas nuo \$100.00 iki \$10,000.00.
SLA — jaunimui duoda gerą Taupomąją Apdraudą - Endowment Insurance, kad jaunuolis gautų pinigų aukštojo mokslo studijoms ir gyvenimo pradžiai.
SLA — duoda VAIKAMS ir jaunuoliams labai pigią TERM apdraudą: už \$1,000.00 apdraudus tik \$3.00 mokesčio metams.
SLA — AKCIDENTALĖ APDRAUDA naudinga visokio amžiaus asmenims, rekomenduojama lietuviškų KLUBŲ ir draugijų nariams. Už \$1,000.00 akcidentalės apdraudus mokeskis \$2.00 ir metus.
SLA — kuopos yra daugumoje lietuvių kolonij. Kreipkitės į kuopų veikėjas ir jie plačiau paaiškins apie SUSIVIENIJIMO darbus.
Gausite spausdintas informacijas, jeigu parašysit:
LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 WEST 30 STREET, NEW YORK, N. Y. 10001

Nesenai išėjusi laukta
Juozės Vaičiūnienės knyga
TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS
100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.
Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.
Ansambliai, chorai, grupės, užsakydamos 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.
Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:
NAUJIENOS
1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Great American Dream Machine.

America is the place that is made out of dreams. And, U.S. Savings Bonds have been helping to make happy dreams come true for years. Now, Bonds mature in less than six years. That means your dreams can come true faster than ever before. You can buy shares in your particular dream by joining the Payroll Savings Plan where you work, or the Bond-a-Month plan where you bank. Before you know it, your American dream will be a reality.

Take stock in America.
Now Bonds mature in less than six years.

NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street Chicago, Ill. 60608

Dr Bobelis pakėlė ant kojų Vliką

Liepos 5 d. apie 11 val. ryto dr. K. Bobelis, ALTOs pirminkas, paskambino į Vliką, kad jis keltų kalbą su dr. Geniu, esančiu Helsinky, kuris pranešęs apie dr. Valiūno ir kitų areštus. Pranešėjas prašė apie tai tuojau painformuoti senatorių J. L. Buckley, nes jis neradęs nuamose p. Valiūnienės.

J. Audėnas tuojau susirio su dr. D. Jasaičiu, kuris yra gerai pažįstamas su senatoriumi, reikią skubėti suimtuosius gelbėti. Dr. Jasaitis tuojau pasikalbėjo su sen. Buckley, o senatorius tiesiog telefonu kreipėsi į JAV ambasadą Helsinky ir prašė valstybės sekretoriaus W. Rogers pasirūpinti, kad sumintieji būtų paleisti.

Savo ruožtu iš Vliko buvo tuojau paskambinta "The New York Times" ir "The Daily News" dienraščiams ir Radio Liberty stočiai ir teirautasi daugiau žinių. Tuo metu nei viena iš tų įstaigų dar jokių žinių neturėjo, bet žadėjo patikrinti ir pranešti. Taip ir padarė. Ryšium su tuo pasikalbėjimu, abu dienraščiai liepos 6 d. išlejo trumpas žinias. Radio Liberty tuoj pat prisiuntė visą UPI agentūros telegramą iš Helsinkio apie įvykius. Apie 1 val. po pietų iš Helsinkio į Vliką paskambino dr. P. Vileišis ir J. Audėną painformavo apie visus įvykius ir energingą delegacijų veiklą. Tą pat dieną iš Helsinkio į Estijos namus New York skambino estai. Jų informacijos Vlikas gavo per Lietuvos Generalinį Konsulą Šimutį, kurį informavo Estijos konsulas. Pasinaudodama šiomis informacijomis, Vliko Valdyba liepos 7 d. išleido savo komunikatą. Tą pačią dieną, liepos 5, Jurgis Valaitis Pasaulinės Baltų Santalkos vicepirm. pasiuntė telegramą Suomijos ambasada Vašingtone ir prašė pranešti kodėl pabaltiečiai buvo areštuoti Helsinkyje ir kad juos tuojau paleistų.

Apie pabaltiečių pasirodymus Helsinky atsiliepė ir kitų kraštų spauda, kurios kelios iškarpos buvo prisiųstos Vlikui.

Paryžiuje leidžiamas dienraštis "International Herald Tribune", savo liepos 6 laidoje, aprašydamas konferencijos eigą, įdėjo posmelį apie areštuotus pabaltiečius, būtent: "Suomijos policija areštavo devynis buvusius Pabaltijo valstybių piliečius, kurie į čia atvykę protestavo prieš jų vadinamąją Latvijos, Lietuvos ir Estijos sovietų okupaciją". Dr. J. K. Valiūnas iš Čikagos, Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto pirminkas, kalbėjęs tos grupės vardu, pasakė, jog jiems sakiusi Suomijos policija, kad rytoj jie bus išsiųsti. Policija nesako, kokie yra kaltinimai prieš aštuonis vyrus ir vieną moterį". (7 vyrai ir 2 moterys. — Red.). Liepos 26 d. "Waterbury — American" ilgą straipsnį aprašė pasikalbėjimą su dr. P. Vileišiu, apie pabaltiečių buvimą Helsinky, jų aktyvią veiklą tarp Konferencijos dalyvių ir kelių šimtų žurnalistų (ELTA)

PENTAGONUI NUKIRTO 1.5 BILIJONO

WASHINGTONAS. — Atstovų rūmai antradienį nubraukė 1.5 bilijono reikalaujamų sumų ginklams. Tačiau atmetė bandymą sumažinti JAV kariuomenės dalinius perpus Europoje. \$20.4 bilijonų samata priimta po, 11 valandų debatų. Projektas siunčiamas senatui.

PARDAVINĖJO BEVERTĖS AKCIJAS

LYNCHBURG, Va. — Prokuroras patraukė teisman Thomas Road Baptist bažnyčios vadovą, besiojantį akcijų pardavinėjimu. Bažnyčiai priklauso 13,000 tikinčiųjų. Jie turės atsakyti už lengvą pasipiniginimą.

Jauni vyrai ir moterys mėgsta įdėnėti arklius. Užlipi ant arklio gana lengva, jeigu yra balnas. Bet nulipti yra daug sunkiau. Nepatyrusieji jojikai labai dažnai inulipa paveikle matomu būdu, kai arklys, nusikratęs spinas, lengvai nusodina nepatyrusį vyrą.

MIRĖ ARŠIAUSIAS STALINO MOKINYS

Europos Gėdos sienos inžinierius Ulbrichtas

Rytinės Vokietijos komunistų valdomos zonos, kitaip vadinamos "Vokiečių Demokratinės Liaudies Respublikos" žinių agentūros ADN pranešimu okabarzdīs rytinių vokiečių komunistų vadas, dar Stalino paskirtas kvilingas, pravedęs Vokietijos suskaldymą į demokratine vakaruose ir raudonai komunistišką rytuose, pagaliau mirė širdies liga sulaukęs 80 metų amžiaus. Jo karjera žiūri ir biūri, tačiau jis iki savo paskutinės dienos išliko ištikimas savo bosams Maskvos Kremliuje, nors tų bosų pagėidavimu jis iš vokiečių kompartijos pirmojo sekretoriaus pareigų buvo privestas pasitraukti dar 1971 metų gegužės mėnesį, savo pareigas perleisdamas net už save lankstesniai įpėdiniui Erich Honeckeriui, bet pasilaikydamas "valstybės tarybos" ir partijos centro komiteto bei Politbiuro nario titulus.

Ulbrichto įpėdinis Honecker dabar yra 60 metų amžiaus, taigi visa 20 metų jaunesnis, būvo Ulbrichto globotinis, bet kuomet rusiškieji bosai nutarė, kad "mauras savo atliko ir maurus gali sau eiti", pasiūlė Ulbrichtą atleisti ir jo vietą perleisti Honeckeriui, Ulbrichtas negalėjo nuslėpti savo didelio nepasitenkinimo ir sutiko pasitraukti tik kuomet pats politbiuras nubalsavo jį pašalinti dėl aiškių senatvės ir ligos ženklų, kadangi Ulbrichtas žymią metų dalį jau praleido sargaliodamas daktarų priežiūroje.

Pagaliam, šio rugpiūčio 1 dieną ADN paskelbė: Vokietijos Socialinės (Vienybės Partijos Centre Komitetas, Vokiečių Demokratinės Respublikos Valstybės Taryba, Liaudies Rūmų Prezidiumas ir Tautinio Fronto Tautinė Taryba su giliu skausmu praneša, kad mūsų draugas Walter Ulbricht mirė šiandien, 1973 metų rugpiūčio 1 dieną 12:55 valandą popietį". Tuojau paskelbtame medicinos biuletenyje buvo papildyta, kad mirties priežastis buvo širdies sunegalavimas, ir po to tuojau visos Rytų Vokietijos radio stotys savo reguliaries programos pakeitė liūdno muzikos melodijomis.

Tai buvo lanksčiausias vijurkas, mokėjęs ir sugebėjęs keisti doktrinos vėtrungę pagal kiekvieną naują politikos vėjo kryptį. "Niekas neturi intencijos sieną statyti", yra klasiškas komunistų melo sakiny, pasakytas Ulbrichto lygiai keturias savaites prieš kol jo kareiviai pradėjo plaišinti Rytų Berlyno gatves, karščiuotai pinti spygliuotų vielų užtvaras ir lieti cemento blokus sienai, kuri kartkartėmis vis labiau "patobulinta" iki pat šiai dienai tebeskiria Berlyną ir Vokietiją į dvi puses.

Spygliuotų vielų tvora paskubomis išdygo per vieną 1961 metų rugpiūčio 12-13 naktį. Tai buvo komunistinės statybos greitumo rekordas. Po kelių dienų tos vielų tvoros vietoje jau stovėjo biaiuri nuo aštuonių iki devynių pėdų aukščio mūro siena, viršuje dar spygliuotomis vielomis apkarstyta.

Mūrinis gremėzdas, greit pavadintas "Gėdos siena" (Wall of Shame) greit pasidarė laisvojo pasaulio turistų atrakcija, buvo pastatytas vykdamas Varšuvos Pakto rezoliuciją, reikalaujančią sustabdyti vokiečių bėgimą iš Rytų į Vakarus. Daugumas pabėgėlių, spėjusių pabėgti į Vakarus pirmą sieną pastatant, buvo profesionalai patyrę ir nagingi amatininkai bei darbininkai ir ūkininkai, labai reikalingi Rytų Vokietijai gavusiems komunistams besistengiantiems "pasivyti ir pralenkti" Vakarus.

Per keletą mėnesių prieš sieną pastatant iš Rytų zonos į Vakarus pabėgdavo vidutiniškai po 4,000 žmonių kiekvieną naktį, o nuo II Pasaulinio Karo pabaigos, Vokietijos rytų zona atidavus sovietams iki sienos pastatymo

į Vakarus perbėgo apie 3 milijonai žmonių.

Laisvės ilgesys yra tiek stiprus, kad žmonės dėl jos rizikuoja visu kuo, net savo gyvybe. Nepaisant klaidos sienos ir ją saugančių ginkluotų raudonųjų kareivių, įsakytų šauti vietoje, bet ką bandantį perlipti tą sieną, žmonės rizikavo, bėgo, žuvo arba sužeisti, sugauti ir ilgiems metams kalėti nuteisti buvo. Norėdamas, kad ne tik žmogus, bet joks gyvas daiktas iš raudonojo kalėjimo nebepabėgtų. Ulbrichtas iš Sovietų Rusijos apsitvertos Geležinės Uždangos pavyzdį paėmęs, žymiai "pagerino ir sumodernino savo Gėdos sieną, išvedant užmienuotą "mirties zoną", gilią išbetuotą kanalą, į kurį turėtų įkristi ir nebeišlipti zona, sieną ir tvorą laimingai perbėgęs. Taip komunistas brangina žmogų! kadaise yra pasakęs didysis cinikas žmonių žudikas Stalinas.

Nuo Ulbrichto sienos pastatymo Rytų zonos, besivadinančios "demokratinės vokiečių respublika", pasienio sargyba nušovė daugiau kaip 150 pabėgti bandžiusių žmonių, bet tai yra skaičius, ką Vakarami žino. Kiek yra nušautų Vakarams nepastebėtai, kiek sužeistų ir kiek tebekenia už bandymą pabėgti

komunistiniuose prievartos darbuose, gal paaškęs, kada tokių gėdos sienų ir gėdos režimų nebebus.

J. Pr.

Kooperatyvinė pagalba kovoj su maisto brangimu

ČIKAGA. — Šimtai asmenų perka šviežius vaisius, daržoves ir kiaušinius labai pigiomis kainomis kiekvieną penktadienį ir šeštadienį devyniuose pardavimo punktuose, kuriuos suorganizavo savivalbos pradininkai (Self-Help Action Group). Vienas iš tokių punktų yra YMCA parkinimo sklype prie 6545 So. Union Ave.

Anądien kiaušinių tuzinas ten buvo parduvinėjamas po 67 centus, už kurį didžiosios krautuvės

ėmė 94 centus. Salotų 35 c., o kraituvėje — 49 c. Pigiai parduvinėti įmanoma dėl to, kad organizatoriai gaminius ima tiesiogiai iš ūkininkų, aplenkdami tarpininkus didmenininkus.

Savivalbos sambūris pradėjo veikti 1972 m. ir yra vienas iš 85 Čikagoje veikiančių nepriklausomų ar grupių organizuotų kooperatyvų. Daugumas jų prekiauja tik kelias dienas savaitėje dėl patalpų stokos. Jei būtų rasta vietos prekėms sandėliuoti, tai pardavyklos galėtų veikti kiekvieną dieną.

Pirkėjai savo užsakymus turi pranešti savigalbai nuo 9 val. pirmadienį iki 12:30 v. p., trečiadienį Southtown YMCA būstinėje. Maisto kortelės irgi priimamos. Savigalbos vedėja yra Mrs. Dorothy Shavers.

NAUJIENŲ VAJAUS PROGA

Vajaus komisija dėkoja visiems rėmėjams už aukas ir kitokią pagalbą, taip pat už atsiliepimus laiškais ir pareiškimais, kurie rado teigiamą atgarsį visu lietuvių protuose bei širdyse pačioje vajaus pradžioje. Antrajame vajaus laikotarpyje norime ir prašome atkreipti dėmesį ne tik į reikiamą paramą aukomis, bet ir į kiekvienam laikraščiui brangią sąžinę — naują prenumeratorių, kad nuolat didėjant jų skaičiui būtų ilgam užtikrinta egzistencija nekeltant kainos. Naujienos savo tikslią informaciją ir laikysena, remdamos visas lietuvių demokratines institucijas ir bendruosius bei visiems naudingus darbus, užstarnavo visų lietuvių dėmesio ir paramos. Reikia, kad tas dėmesys ir parama taptų konkrečiai. Todėl kviečiame visus skaitytojus imtis iniciatyvos platinti Naujienas, besistengiant surasti bent po vieną naują skaitytoją. Visi lietuviai yra kviečiami užsakyti Naujienas. Jos yra visiems įdomios, naudingos, reikalingos, ir net būtinos.

Čikagoje, priemiesčiuose ir Kanadoje Naujienos metams — \$22.00, pusel metų — \$12.00, trims mėnesiams — \$7.00, vienam mėnesiui — \$3.00. Kitose JAV vietose metams — \$20.00, pusel metų — \$11.00, vienam mėnesiui — \$3.00. Užsieniuose — \$23.00 metams.

Prašome naudoti žemiau esančią atkarpą.

NAUJIENOS
1739 So. HALSTED ST.
CHICAGO, IL 60608

Siunčiu dol.

- ☐ Prašau siųsti Naujienas per manę užsiskakusiam naujam skaitytojui.
- ☐ Užsakau Naujienas savo kaip dovaną
- ☐ proga.
- ☐ Sumoku savo prenumeratą mėnesiu anksčiau, kad jums nereikėtų siųsti raginimo.
- ☐ Vajaus proga prašau siųsti Naujienas vieną savaitę, kad su jomis su susipažintų.

PAVARDĖ IR VARDAS

ADRESAS

PAVARDĖ IR VARDAS

ADRESAS

Parašas

see us for
HOME financing.

AT OUR LOW RATES
WITH REPAYMENT
OUT OF INCOME

INSURED

Mutual Federal Savings and Loan

2212 WEST CERMAK ROAD CHICAGO, ILLINOIS 60608
PETER KAZANAUSKAS, President Tel.: 847-7747
HOURS: Mon. Tue. Fri. 9-4 Thur. 9-8 Sat. 9-1
69 YEARS SERVING CHICAGOLAND

RIMTA KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Naujienose galima gauti puikių knygų, kurios papuos bet kokią knygų spintą ar lentyną:

K. Bielinis, PENKTIEJI METAI, gražiai įrišta, 592 psl.	\$6.00
K. Bielinis, DIENOJANT, gražiai įrišta, 484 psl.	\$6.00
Prof. Vaclo. Biržiška, ALEKSANDRYNAS, 1 tomas, gražiai įrišta, 431 psl.	\$7.50
Prof. Vaclo. Biržiška, SENJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA, I dalis, 208 psl., įrišta — \$3.00, minkštai viršeliais — \$2.00; II dalis, 225 psl., įrišta — \$3.00, minkštai viršeliais — \$2.00	\$2.00
Dr. K. Grinius, ATSIMINIMAI IR MINTYS, I tomas, 300 p.	\$2.00
Prof. S. Kairys, LIETUVA BUDO, gražiai įrišta, 416 psl.	\$5.50
Kipras Bielinis, GANA TO JUNGŲ, 492 psl., minkštai viršeliais.	\$5.00
Juozas Liūdžius, RAŠTAI, 250 psl.	\$3.00
P. Liūdžiūnienė, ATSIMINIMAI APIE JUOŽA LIŪDŽIŲ, 88 psl.	\$1.00
Janina Naronė, TRYS IR VIENA, jaunystės atsiminimai, 170 psl.	\$3.00
M. Gudelis, POVLAS MILERIS, biografijos bruožai, 232 puslapiai.	\$3.00

NAUJIENOS,
1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. HA 1-6100

GEROS DOVANOS

ŠIOS KNYGOS PARDUODAMOS DABAR "NAUJIENOSE" su DIDELEMIS NUOLAIDOMIS:

Dr. A. J. Gussen — DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis. Kietais viršeliais, vietoje \$4.00 dabar tik	\$3.00
Minkštais viršeliais tik	\$2.00
Dr. A. J. Gussen — AUKATA KULTūra — ŽIAURUS ŽMONĖS. Kelionės po Europą išspūdziai. Vietoje \$2.00 dabar tik	\$1.50

Gallima taip pat užsakyti paštą, atsiuntus čekį arba money order.

NAUJIENOS,
1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!

6%

PER ANNUM
ON SAVINGS CERTIFICATES
OF \$5,000, OR MORE
2 YEAR MATURITY.

5%

UNIVEST TAUPYMO
SĄSKAITOMS.

Taupymo indėliai
Aprausti iki \$20,000.

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St. Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Isteigta 1923 metais. Tel. 421-3070

Istaigos pietuose klemas automobiliams pastatyti.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone MA 1-6100

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$7.50 per 3 months. In other USA localities \$20.00 per year, \$11.00 per six months, \$6.00 per three months. Canada \$22.00 per year; other countries \$23.00 per year.	
15 cents per copy, 15 c. on Saturday	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiestiuose:	
metams \$22.00	
pusei metų \$12.00	
trims mėnesiams \$7.50	
vienam mėnesiui \$3.00	
Kitose JAV vietose:	
metams \$20.00	
pusei metų \$11.00	
trims mėnesiams \$7.00	
vienam mėnesiui \$3.00	

NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. rytą iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

Kai Dekanozovas suko "Lietuvos Istoriją"

Be Lietuvoje buvusio sovietų ambasadoriaus Pozdniakovo, kartu su ultimatumu vykdančiomis sovietų karo jėgomis 1940 metais į Kauną atvyko sovietų užsienio ministro pavaduotojas Vladimiras Dekanozovas. Kariuomenės priešakyje tuo metu stovėjusieji karo vadai, vykdydami ministrų kabineto nutarimą, sovietų karo jėgas taikiai sutiko, bet Lietuvos išvėrusieji rusai nebuvo tokie taikūs. Sovietų valdžios pareigūnai tvirtino, kad rusai nesikiš į Lietuvos vidaus reikalus, kad iš ūkininkų neatims žemės ir nelies valstybės integralumo. Visi šie pareiškimai buvo reikalingi valstybės vakarinių sienų kontrolei perimti, o viduje užimti visiems strateginiams valstybės punktam.

Kai atsisti kariai ir komisariai kontroliavo visus pasienio punktus ir svarbiausias valstybės įstaigas, tada pradėjo planuoti, kaip pajungti Lietuvą ir lietuvius, kad okupacija būtų nuolatinė. Sovietų Sąjungos valdovai žinojo, kad kolonijų gaudynė jau baigėsi. Jiems buvo aišku, kad tarptautinė opinija bus priešinga laisvų ir nepriklausomai gyvenančių tautų pavergimui. Rusai komunistai ieškojo tokio pavergimo būdo, kad atrodytų, jog patys lietuviai savo galvas įkišo į budelio pakištą kilpą.

Prezidentui Smetonai išvykus į Vokietiją, o premjerui Merkiui iškeliaujant į Rygą, rusai pertvarkė visą Lietuvos vyriausybę. Valstybės priešakinį Dekanozovas padėjo jau tuo metu buvusį komunistų partijos narį Justą Paleckį. Premjero ir užsienio ministro pareigas ėjo prof. Vincas Krėvė Mickevičius, vidaus reikalų ministru buvo Mečislavas Gedvila, o saugumo departamentu direktorium buvo Antanas Sniečkus. Į porą savaidžių Sniečkus, Gedvila ir Paleckis perėmė valstybės aparatą savo kontrolei. Didelės pakaitos padarytos policijoje, kariuomenėje ir teisingumo ministerijoje. Į Kauną prigužėjo didokas skaidūs sovietų valdžios "ekspertų" kurie kiekvienoje ministerijoje įsakinėjo kas daryti.

Dekanozovas sugalvojo sušaukti "Liaudies seimą". Bet pirma negu sušauktų tokį seimą, jis suplanavo, kaip viską padaryti, kad tame seime visai nebūtų Lietuvos liaudies. Kelioms savaitėms prieš minėto seimo "rinkimus" visame krašte jau prasidėjo areštai. Buvo sumtas, tardomas ir klausinėjamas kiekvienas lietuvis, kuris priklausė bet kokiai politinei partijai ir turėjo įtakos lietuvių visuomenėje. Policininkams buvo įsakytą iškrėsti kiekvieną lietuvių, kuris stovėjo didesnės lietuviškos organizacijos priešakyje ir galėjo turėti įtakos tos organizacijos nariams. Kad Lietuvos liaudies atstovai ne patektų į tą "liaudies seimą" tai Dekanozovas pasiėmė sau teisę skirti kandidatus į minėtą "liaudies seimą". Jis pats lietuvių nepažino, bet tas pareigas jis vykdė su Sniečkaus ir Gedvilos pagalba. Buvo įsakytą skirti tikrai tokius kandidatus, kurie yra draugingai nusiteikę Sovietų Sąjungai ir išvėrusiems rusų karo jėgoms.

Tik sovietų invazijai palankūs žmonės galėjo į "liaudies seimą" patekti, bet "rinkimų" metu ir jie nežinojo, kad minėtam "seimui" teks pasukti "Lietuvos istorijos ratą". Tikslai atlikus rinkimų komediją ir pasityčiojus iš pačių pagrindinių piliečių teisių, Dekanozovas pranešė keliems "liaudies seimo" atstovams, kad šis "seimas" turės paskelbti nepriklausomą Lietuvą "tarybine ir išrinkti komisiją, kuri prašys patį Staliną, kad "tarybinė" Lietuva būtų įjungta į Sovietų Sąjungą. Toks nutarimas buvo "liaudies seimo" pravarytas 1940 metų liepos 21 dieną. Lietuviai žino, kad tas "seimas" lietuvių tautos valios neatstovavo, nes kandidatai į tą "liaudies seimą" galėjo būti tikrai svetimi valstybei tarnaujantieji lietuviai. Per nesupratimą į tą "seimą" buvo patekę keli prieš autoritarinę Lietuvos vyriausybę kovojusieji mūsų tautiečiai. Bet šie pastebėjo okupanto tikslus, tame "liaudies seime" pasipriešino ir pasisakė prieš Lietuvos įjungimą į Sovietų Sąjungą. Vėliau tie lietuviai padarė pareiškimus pačioje Lietuvoje, o keli jų liudijo net Amerikos kongreso Kersteno komisijai. Buvo ir daugiau "liaudies seimo" narių, nenorėjusių balsuoti už pasilymą prijungti Lietuvą prie Sovietų Sąjungos, bet pačiame seime buvo pilna čekistų revolveriais ginkluotų sovietų policijos agentų, kurie grasino kiekvienam "liaudies seimo" nariui, suabejojusiam šiuo pasiūlymu.

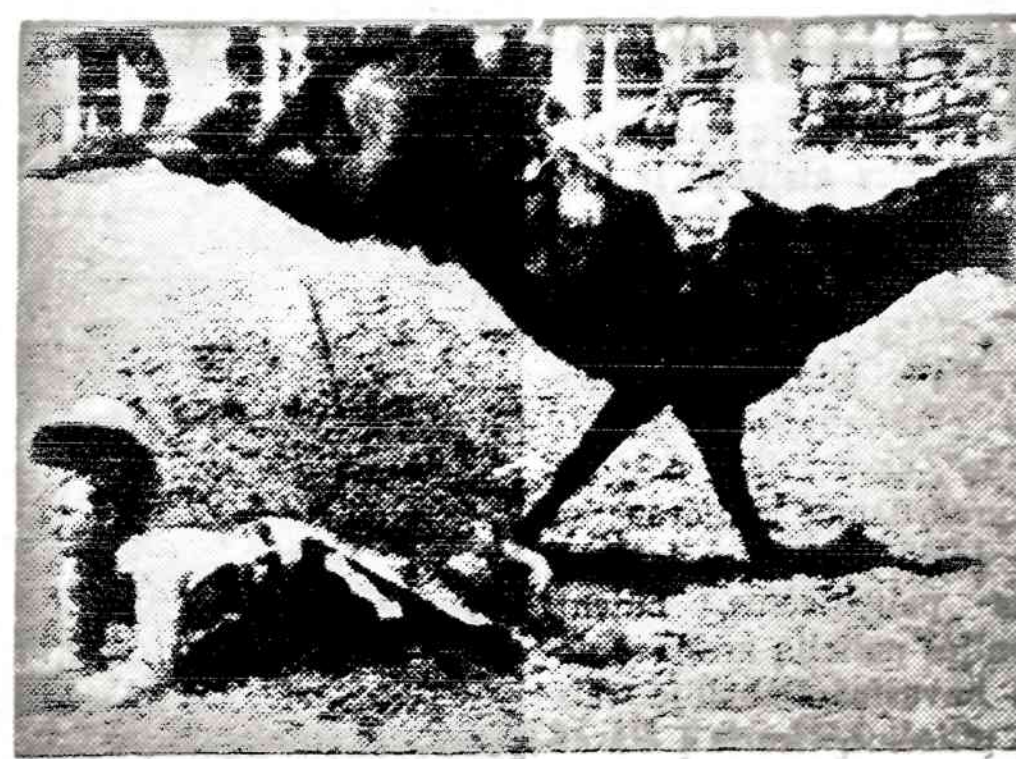
Šiandien okupuotoje Lietuvoje Maskvai tarnaujantieji kvilsingai aiškina, jog tai buvo nepaprastai savarbių lietuvių tautos posūkis. Tas nutarimas yra svarbus, rusai jį naudoja lietuvių tautai pavergti, bet kiekvienas privalo žinoti, jog tai būta ne lietuvių tautos "istorinis posūkis", bet nuo pradžios iki galo grynai išvėrusio okupanto darbas. Dekanozovas tą posūkį lietuviams primetė, Dekanozovo parinkti ir paskirti žmonės tą "liaudies seimą" išrinko, o vėliau tame "seime" tą nutarimą pravarė. To paties Dekanozovo parinkta ir paskirta delegacija nuvyko į Maskvą ir prašė Staliną susimylėti ir priimti Lietuvą į Sovietų Sąjungą. Diktatorius Stalinas, tokio paties rusiškojo "liaudies seimo" akivaidžijoje, padėjo Salomėjai Nerei, Antanui Venclovai, Petriui Cvirkaui ir Motiejui Šumauskui už prašymo priimti Lietuvą į Sovietų Sąjungą atvežimą ir rugpjūčio 3 dieną nutarė prisijungti laisvai ir nepriklausomai gyvenusią Lietuvą. Lietuvių tauta, neatsiklausta ir nieko dėta, 1940 metų rugpjūčio 5 dieną, sužinojo, kad nepriklausomą Lietuvos jau nebėra. Tai įvyko lygiai prieš 33 metus.

Oficialiai prijungus Lietuvą prie Sovietų Sąjungos, rusiškoji prievarta dar labiau pasireiškė visame krašte. Areštai, žmonių išvežimai, nėsiskaitymas su pagrindinėmis piliečių teisėmis buvo kasdieniniai įvykiai. Tuo metu pradėtoji rusiškojo komunizmo savalė dar ir šiandien pavergtoje Lietuvoje nepasibaigusi.

A. SVILONA

PROPAGANDA "TĖVŲ NAMELIUOSE"

Keista, kad šį kartą, mok. S. pasisakymu. Ir kai kurie tėvai Jonynienės vadovėlis "Tėvų bei mokytojų pareiškė, kad namelėliai brangūs", skirtas li-jis iš viso lietuvių išveiktos motuanstinėms mokykloms, su-kykloms nepriimtinas. Bet-tiktas su tokiu griežtu prieš jį gi neseniai "Drange", slapy-

Colorado valstijoje suvalgiuoja amerikiečiai, kad pramokytų joti. Longmont arklių kieme senius užkėlia ant arklio, bet labai dažnai arklys šitokiu būdu jojiko aiškiai. Paveikslė matome nemokę, drimantį nuo arklio.

vardžių prisidengęs "Irgi Tėvas", į visus šiam minėtam vadovėliui padarytus priekaištus bandė laišku, ir labai karingu tonu, duoti pateisinančius paaiškinimus. Jis visus pasisakiusius prieš išvadino pasiepdamas "tautinių principų sargais", "ūrapatriotais", "išveiktos skaldytojais" ir panašiais epitetais.

Manau, kad nebus pro šalį, jei aš pačioje pradžioje šio mano straipsnelio šiam Tėvui štai ką pareikšiu. Kadangi dėl šio vadovėlio, ir ir tai ne vieną kartą, tėvų ir mokytojų buvo gąpa aštriai pasisakyta spaudoje, tai rodo, kad su šiuo vadovėliu, kurį paruošė mok. S. Jonynienė yra kažkas negerai. Juk ji yra paruošusi ir anksčiau vieną kitą vadovėlių, bet dėl jų niekas jos nepėikė, nesmerkė ir niekas nereikalavo, anų išimti iš apyvartos. O dėl šio pastarojo pasirodė spaudoje gan griežtų pasisakymų, bei kritikos. Ir tai tokie pasisakymai kilo ne dėl to, kad jame būtų buvę rasta kokių nors metodinių netikslumų. Bet vien tik dėl to, kad tėvai ir mokytojai jame atrado tokių dalykų, kurie patarnauja okupanto melo propagandai. Todėl šis vadovėlis ir nepriimtinas, nors gražiai išleistas, kadangi jis yra kontraversinis, skaldantis mūsų išveiktą.

Nesunku mums suprasti tuos tėvus ir mokytojus, kurie pasisako prieš tokį vadovėlių, nes jie su savo vaikais bėgo iš gimtojo krašto, bėgo nuo baisaus maskvinio siaubo. Jie ir šiandien sielojasi dėl pavergtos tautos laisvės, jie nori įdiegti savo vaikų širdyje tą patį sielvartą. Suprantama, kad jie negali tylėti ir mok. S. Jonynienėi dėkoti, kuri paruošė jų vaikams tokį vadovėlių, jį paruošusi tokiais "paveiksliais", kuriuose jie matytų Vilniaus gatvėmis važiuojančius

okupanto kareivius, kaip kovojančius "nekaltus berniukus".

Mintis pažinti "dabarinę gražiąją Lietuvą" nėra nauja, ji neišgalvota nei mok. S. Jonynienės, nei "Irgi Tėvo". Tai klatinga Lietuvos okupanto propaganda, kuri skleidžiama tarp lietuvių išveiktos, Jis ją ypač vilioja mūsų jaunimą vykdyti jo rengiamas okupuotoje Lietuvoje stovyklas ar į lituanistikos kursus. Nuvykusiems rodo Trakus, Druskininkus, kuriems jų leidžia nuvykti ir į Palangą. Tuo būdu okupantas siekia laimėti išveiktos jaunime sau simpatijų. Aiškina jam apie pasiektą Lietuvoje kultūrinę pažangą ir kad jį pasiektą Maskvos dėka. Ir jei Lietuva nebūtų po jos sparnu "priglausta", ji niekad to nebūtų pasiekusi.

O dėl Lietuvos laisvės laiku, tai visa okupanto propaganda yra tik tam skirta, kad suniekinant visą jos praeitį, ypač, kas buvo atlikta nepriklausomoje Lietuvoje. Bet iš viso okupantas niekad ir nemini, kad Lietuva kada nors buvusi laisva. Ji jo propagandoje niekad tokia nebuvo, kadan-dalykų, kurie patarnauja okupanto melo propagandai. Todėl šis vadovėlis ir nepriimtinas, nes liudis skurdusi ir badavusi. Argi mes užmiršome, kokią melo propagandą išvystė okupantas net pačioje Rusijoje, kai jis pirmą kartą pavergė Lietuvą. Jau tada jis Ukrainos "arabūzus" vežė va-gonais, ant kurių sienų buvo užrašyta: "Badaujančiai Lietuvai". Todėl tokia vadovėlyje įspausinta nuotrauka, kuri vaizduoja, kaip seniau Lietuvoje buvo ariama žemė medinėmis žagėmis, o šiandien kalcho-žuose ariama traktoriais, yra ne kas kita, kaip okupanto skleidžiamos melo propagandos stiprinimas. Tad tėvų bei mokytojų neigiamas pasisakymas dėl tokio įdėto vadovėlio pa-

veiklo, nereikėtų iš jų reikalau-ti "turėti išminties", kitais žodžiais tariant, būti jiems akis užmerkus ir nematyti to-kių ir panašių jų vaikų vadove-lyje sudėtų fotografijų. Tad ne-reikėtų jų įžeidinėti, apsaikiant "tautinių principų sargais" ka-butėse, bei "skaldytojais".

Atrodo, kad šio laiško ra-šėjas, pasivadinęs "Irgi Tė-vas", nori, kad mūsų vaikai mokykloje būtų mažiau supa-žindinami su tautos praeitimi. Jis primygtinai pabrėžia, kad reikia supažindinti vaikus su dabartine Lietuva yra ano šū-kio: "Veidu į dabartinę Lietuvą!" pakartojimas, kuris dar taip neseniai mūsų išveiktai bu-vo peršamas. Betgi to okupan-tui ir tereikia. Kam kalbėti vaikams apie garbingą tautos praeitį, kam giedoti "iš praei-ties tavo sūnūs te stiprių se-mial" Mano supratimu, tokia "Irgi Tėvo" siūloma mintis yra labai žalinga. Visi mūsų tau-tos atgimimo istorijos tautiniai "konvertitai" buvo pažadinti, pabusti tik garbingos ir didin-gos mūsų tautos praeities dė-ka, o ne jų gyventosios "da-niškios kūrės. Nuvykusiems mus ir mūsų vaikus žavi ir ža-vės tik tautos praeities didin-ga istorija, o ne dabartinė su-niokota ir sukolchozinta bol-ševikinė Lietuva.

Negaliu šiam Tėvui pritarti ir todėl, kad jis nieko pikto vadovėlyje nemato dėl įdėtos tokios fotografijos, kurioje Vilniuje važinėja okupato ka-reiviai besispypsančiais vei-dais, gerčiausiai dainuoja "Matuska Rosija" ar "Katiušą". Tokios fotografijos vadovėlyje įdėjimo pateisinimas, kad, gi-rdi, reikia juose matyti žmogis-kas bruožus, o ne juodus vel-nius, nėra įtikinantis. Juk ir patys tėvai žino, kad šie kareiv-čiai yra žmonės, su žmogiškais bruožais, kurie gali šypsotis, net ir akimi pamerkti Vilniaus miesto merginai. To nereikia nė aiškinti. Betgi tie kareiviai, mūsų akyse yra okupantai, mūsų tautos pavergėjai ir mū-sų brolių budėjai. Juk tie pa-tys kareiviai su žmogiškais bruožais veiduose, kaip elgėsi birželio mėnesyje su išveža-maisiais? ... Tie patys kareiv-čiai grūdė nelaimingąsias au-klas į gyvulinis vagonus ir trō-kuliu marino vaikus, senelius ir kitus. Tie patys kareiviai, kankino ir šaudė mūsų parti-zanus.

(Bus daugiau)

"NAUJIENOS" KIEKVIENO
L I E T U V I O
DRAUGAS IR BICULIS

MANTAS AUKSTUOLIS

NERIJOS "STEBUKLAS"

O, kad visi lietuviai jaustų ir žinotų, kaip baisus yra tas bolševikų rusiškas kenkėjas, kuris kaip žiauriai nuodingos bacilos, veržiasi į mūsų sveiką kūną, teršdamas, kaip juodai purvinos srutos, teršdamas mūsų žemės šaltinius.

Jeigu lietuviai, gyvendami laisvame pasaulyje, jaustų nors mažą dalelę to to apmaudo, kurį jaučia lietuviai, gyven-damas po rusiška letena, kai jis savo kraš-te net laisvai per gatvę negali pereiti, ne-gali mokyti savo tikro vaiko lietuvių kal-bos, negali išmokyti mylėti savo tautinius kūrėjus, o yra verčiamas gerbti vien rusus ir už tai, kad bolševikai turi daug tankų. Bet mūsų laikais yra ir kitos kovos rūšys, kuriomis galima priversti bolševikus išsi-kraustyti iš mūsų žemės...

Mes taip užsišpyrę gyven savo nusis-tatymą — tikrinti iš Lietuvos išveiktus daiktus, kad net bolševikų specialiai pa-ruoštas enkavedistas neišlaikė ir įžūliai ta-rė:

— Ko jūs taip užsišpyrėt, ši sutartis tik trims mėnesiams...

Šis pasakymas mane trenkė kaip žaibas. Vadinasi po trijų mėnesių bus kažkas bai-sesnio, negu bolševikų įgulos, — tariau sa-viesiems.

Pertraukos metų užėjau pas užsienio reikalų ministerį, aiškiai sakdamas, kad bolševikai po trijų mėnesių ruošia mums kažką baisaus. Urbšys nieko neatsakė, tik žiūrėjo ir tylėjo. Nors imk ir pats sprokt, ar kitus susprogdink!... Aš, pritenkimas, kad Urbšys į mano pranešimą nereagavo, išėjau į koridorį. Čia kitas smūgis. Pozdniakovas, buvęs bolševikų atstovas, įsire-męs rankomis į šonus, laisvai jautėsi mūsų užsienio reikalų ministerijoje. Man einant pro šalį jis, paduodamas ranką, "māda-giai" pasisveikino.

Nesulaukęs iš apmaudo, tariau Pozdniakovui:

— Jūs, tamsta ministeri, čia jaučiatės geriau, negu Maskvoje. Jis šiek tiek sumišo. Aš nuėjau savo ke-liais, pykdamas ir keikdamas, kad mūsų vyriausybė leido atsibasteliams net užsie-nio reikalų ministerijoje seimininkauti laisviau, negu namie sovietijoje.

Aš mačiau bolševikų atstovą kaip tironą, kaip agresorių ir įžūliu rusą. Nuo Ka-terinos II-sios iki Nikolajaus buvo ne vie-nas toks rusas, kurs taip įžūliai ponavo mūsų žemėje dėl mūsų pačių kaltės — dėl griežtumo ir garbės supratimo trūkumo. Tauta sunyko pasidavusi svetimų izmų garbinimui, prarasdama savo didybę ir narsą ginti savo žemę.

Bolševikų atžvilgiu tai buvo žemas ir negarbingas iš anksto pasidavimas, ko visai nereikėjo. Net ir priešai negerbia

žmonių, kurie drąsiai ir kilniai negina sa-vo žemės. O buvo užtenkamai laiko pasi-ruošti, kai aš pranešiau prezidentui kon-sulo Terleckio pasakymą —

— Tai vis tiek bus mūsų.

Pats prezidentas buvo kilnus žmogus, bet mąstytojas, ir jis neturėjo tinkamų žmonių, kurie būtų paruošę kovai planą ir laiku būtų paskelbę pavojų. Tegu skaity-tojas nesupranta manęs klaidingai, kad aš nesuprasčiau tos kovos sunkumo, bet kovojant nesvarbu kartais pralaimėti mū-šį, bet svarbu laimėti kovą.

Taip ir buvo, kaip Semionovas per paš-to derybas išsitarė. Stalino žvėriškai iš-auklėti automatai po trijų mėnesių su plie-no tankais užrioglinio Lietuvą. Tankai Kaune, važiuodami per Laisvės Alėją, at-rodė lyg robotai, nes nė vienas karys neiš-kišo iš jų galvos. (Kelios dešimtys vyrų, pasislėpusių už namų langų su tankams sprogdinti užtaisais, galėjo juos visus lengvai sunaikinti).

Čia tuojau man bus prikišta, kad bolše-vikai būtų keršiję. Taip, bet didesnio keršto, kurį jie prieš mus įvykdė, būdami "draugais", nebūtų įvykdė ir būdami prie-šais...

Be žūbtūtinio teroro prieš bolševikus, mes (ir visos kitos valstybės) su jais niekad nesuskalbėsim.

Jau daug anksčiau "Pozdniakovai", dėl mūsų menkumo, neapdairumo ir nemokė-jimo ginti savo valstybės garbės, jautėsi,

kaip tikri mūsų šalies valdovai. Tai pa-stebiu ne dėl to, kad norėčiau ką nors pa-žeminti, bet dėl to, kad ateityje mūsų valstybės vyrai auklėtų tautą garbingoje dvasioje ir nesisidotų vedžiojami už nosies mūsų priešų, kaip naišvūs vaikai.

Bolševikų atstovybė Kaune turėjo daug tarnautojų, kurie šnipinėjo viską ir visur. Jie žinojo visus mažiau ar daugiau įtakin-gus asmenis ir paruošė ir anksto sąrašą, kuriuos numatė išvežti į Sibirą.

Vokiečiams pradėjus karą, mūsų su-kilėliai taip greitai išvijo bolševikus iš Kauno, kad jie nesukubo net savo slap-tų dokumentų sunaikinti ir palikę iš Mask-vos pasiūtą sąrašą, pagal kurį apie aštuo-ni šimtai tūkstančių lietuvių turėjo būti iš-vežti į Sibirą. Šis sąrašas buvo paruoštas tada, kai bolševikai vaidino esą mūsų draugai...

Maža išvada. Turint diplomatinį sa-tykių su kitomis valstybėmis, o ypač su artimais "kaimynais", reikia nustatyti abiašališkai lygų tarnautojų sąjaučių, o ne taip, kaip buvo, kad bolševikai turėjo pas-mus kelias dešimtis tarnautojų, o mes pas-juos tik kelis. Mažai valstybei saugiau tu-rėti ko mažiau "diplomatus" iš didesnės valstybės pusės.

Gyvendamas prie bolševikų, nuolatos piktinaus, kodėl griežtai nesipriešinam bolševikų tironams? Žinoma, priešas bu-vo per daug galingas. Girdėjau, kad Hit-leris mums grasino, nes tuo metu jis dar

ruošėsi didesniems žygiams. Be to, mes buvome nepasiruošę. Vyriausybė neskėlė pavojaus, neskatino ruošti gintis! Ji, lyg netikėdama, kad bolševikai okupuos Lie-tuvą, pati sumišo. O kita dalis tautos, rū-pinosi partiniais slogučiais ir tylėjo, lyg laukdama išganymo, kuris niekad ne-įvyksla.

Pirmos bolševikų invazijos pradžioje nebuvo pasipriešinimo, o tada, jeigu iš anksto būtų pasiruošta, galima buvo daug sėkmingiau pasipriešinti, kad ir tuo pa-čiu partizaniniu būdu. Bet, deja, įvairios piktos valios buvo numarinusios mūsų gar-bingos tautos kovingumą.

Lietuvių tauta, būdama nuolatiniame pavojuje, turi būti kiekvieną mirksnį pa-siruošusi gintis. Ne tada "paskutiniame po-sėdyje" buvo metas spręsti, ar pasiprie-šinti, ar ne, o daug metų prieš tai.

Lietuvių tauta yra kovos tauta. Todėl ji turi būti taip ir auklėjama. Jai reikia gražioti senovės kovingą būdą.

Lietuvių vyrai ir moterys turi būti iš anksto paruošti ir išmokyti žinomais bū-dais gintis ir turi būti iš anksto ginkluoti, kad kiekvienas Lietuvos namas būtų maža tvirtovė. Kiekvienas strateginis kelias, kiekviena vietovė, kur lengviau sunaikinti priešą, turi būti paruošta sprogdinimui ir kovai be pasigaihejimo.

(Bus daugiau)

TELEF. PR 8-3779

DR. ANNA BALIŪNAS

AKV, AUSA, NOSIES
IR ŠUKLES LIGOS

2856 W. 63rd Street

Valandos pagal susitarimą

DR. K. G. BALUKAS

IR

DR. FANG C. LU

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS

GINEKOLOGINE CHIRURGIA

6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446

Antras ofisas —

3007 WEST 83rd PLACE

JUSTICE, IL. Tel. 599-0500

Prima ligonius pagal susitarimą,
jei neatnešus skambinti 874-8012

DR. C. K. BOBELIS

INKSTŲ IR ŠLAPIMO TAKŲ
CHIRURGIA

Tel. 695-8533

Fox Valley Medical Center

640 SUMMIT ST.

ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON

2434 WEST 71st STREET

Ofisas: HEMlock 4-5849

Resid.: 385-2233

OFISO VALANDOS:

Pirmadienis ir ketvirtadienis, 1-7 val.

antradienis, penktadienis, nuo 1-5, treči-

adienis, šeštadienis, 9-12 val.

Ket.: 61-0673

DR. W. EISIN - EISINAS

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS

GINEKOLOGINE CHIRURGIA

6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2470

Valandos pagal susitarimą. Jei neat-

nešus, skambinti MI 3-0001.

DR. NINA KRAUCEL -

KRAUCELUNAITE

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS

GINEKOLOGINE CHIRURGIA

6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2470

Tel. WA 5-2470

Neatnešus — skambinti

4/1-0225

Valandos pagal susitarimą.

Ofiso tel.: HE 4-1818 arba RE 7-9700

kazidencijos: PR 6-9801

DR. J. MESKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

VIDAUS LIGŲ SPEC.

2454 WEST 71st STREET

VALANDOS: Pirmadienis, antradienis,

ketvirtadienis ir penktadienis nuo 3 iki 7 val. popiet.

Šeštadienis, nuo 9 iki 11 val. ryto

tytik susitarus.

Trečiadienis uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS

KALBA LIETUVISKAI

2618 W. 71st St., Tel. 737-5149

Tikrina akis. Pritaiko akinius ir

"contact lenses".

Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLES IR

PROSTATOS CHIRURGIA

2656 WEST 63rd STREET

Val.: antradienį, nuo 1-4 val. pietų,

ketvirtadienį, nuo 5-7 val. vak.

Ofiso telefonai: 776-2880

Naujas rez. telefonai: 448-5545

DR. P. STRIMAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Bendra praktika ir chirurgija

Ofisas: 2750 West 71st St.

Tel.: 925-8296

Valandos: 2-8 val. vak. Penktadienį

10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.

Sekmadieniais ir trečiadieniais

uždaryta.

Rez. tel.: WA 5-3099

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos

Ofisas: 2652 WEST 59th STREET

Tel.: PR 8-1223

OFISO VAL.: pirm., antradienį, trečiadienį,

penktadienį, 9-12 val. vak. Šeštadienį

nuo 2-4 val. pietų ir kitu laiku

pagal susitarimą.

V. Tumasonis, M. D., S. C.

CHIRURGAS

2454 WEST 71st STREET

Ofiso telefonai: HEMlock 4-2123

Resid. telefonai: Gibson 8-6195

Prima ligonius pagal susitarimą. Del

valandos skambinti telefonais: HE 4-2123.

Jei neatnešus, tai telefonai: GI 8-6195.

P. SILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDES-PROTEZISTAS

Aparatai - Protezai, Med. Ban-

dažai. Speciali pagalba kojoms

(Arch Supports) ir t. t.

Val.: 9-11 ir 6-8, Šeštadieniais 9-11.

2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629

Telefonai: PROspect 6-5084

KANADOS NAUJIENOS

Folklorama '73 Winnipege

Buvęs Tautybų Meno Tarybos pirmininku Manitoboje C. Seamchysyn, kuris yra paskirtas aukštesnioms valdžios pareigoms, 1970 metais Winnipege įvedė įvairių tautybų savaitę, kuri oficialiai gavo vardą "Folklorama". Ją dar galima pavadinti tautybų festivaliu arba ir kitaip.

Folklorama Winnipege ruošia kiekvienais metais. Čia pirmą kartą ji buvo surengta 1970 metais ir bus tęsiama ištisus penkis metus. Paskutiniai metai folkloramai rengti bus 1974-ji ir po to, kaip tokios, Winnipege daugiau nebebus.

Ši tautybų festivalį išklė Folk Arts Council, kurį bene jį daugiausiai ir rėmė. Be jos, piniginiai jį remia Manitobos provincijos valdžia ir Winnipego savivaldybė.

Folkloramos steigėjui perėjus dirbti kitur, jo įpėdiniu liko teisininkas Julius M. Koteles, kuris savo pirmtakūno darbą tęsia toliau.

Folklorama '73 Winnipege vėl ruošia 3. m. rugpjūčio 12-18 dienomis. Data yra nustatyta rengėjų ir niekieno ji negali būti pakeista.

Šiais metais folkloramoje dalyvauja virš 30 tautinių grupių. Jos visos turės atskirus paviljonus įvairiose miesto vietose. Lankytojas nusipirkęs Folklorama '73 pasą ras visų tautybų paviljonų adresus. Nuo vieno paviljono iki kito kursuos specialūs autobusai ir turintiems folkloramos pasą bilietai nekainuos. Čia lankytojas pamatys įvairių tautybų meną, tautinius rūbus, šokių, pasiklausys įvairių tautybų dainų, pamatys įvairių knygų, meno paveikslų etc. Tautybų paviljonuose bus įrengti bufetai su tų tautybų įvairiausiais gėrimais bei maisto produktais.

Šiais metais rinkimuose į grožio karalaites iš lietuvių pusės dalyvauja studentė Niole Žiminskaitė, kuri gražiai kalba ir rašo lietuviškai.

Paviljonai atidaromi 3. m. rugpjūčio 12 (sekmadienį) 6 val. vakaro ir tęsis visą savaitę (kiekvieną dieną iki 12 val.). Rugpjūčio 18 diena bus paskutinė ir įdomiausia. Prie Centennial Concert Hall ir Manitobos muziejaus, ant laisvų platformos, bus Folklorama '73 gražuolės rinkimai, vaikavimas ir dovanų įteikimas bei paskirtymas.

Į šitokią festivalį verta atsilankyti ne tik vietos lietuviams, bet ir iš kitur atstogaujantiems arba per Winnipegą pravažiuojantiems. Tad mielas lietuvi, jei pro Winnipegą tuo metu keliaus, nepamiršk sustabdyti savo mašinos ir aplankyti nors lietuvišką paviljoną, kuris bus lietuvių parapijos salėje: 432 Elgin Ave., Winnipeg-2, Man. (Tel. Rev. J. Bertasius 943-8925). Neuzmirškime, kad šis lietuviškas paviljonas jungiasi ir tautybų savaitę ne kokiais komerciniais išskaičiavimais, bet grynai tautiniais motyvais. Tai visada darome, kad ir mes pasirodytume veiksmingi, kaip ir kitų tautybų dalyviai.

K. Strikaitis

GRADINSKAS
NEPŪDYK
NAMO
NUSIPIRK
SAUSINTUVĄ
2512 W. 47 ST. — FR 6-1998

GUŽAUSKŲ
GELES VISOMS PROGOMS
BEVERLY HILLS GELINČIA
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Leidimai — Pilna apdrauda
ZEMA KAINA
R. ŠERENAS
2047 W. 67th Pl. WILbrook 5-8063

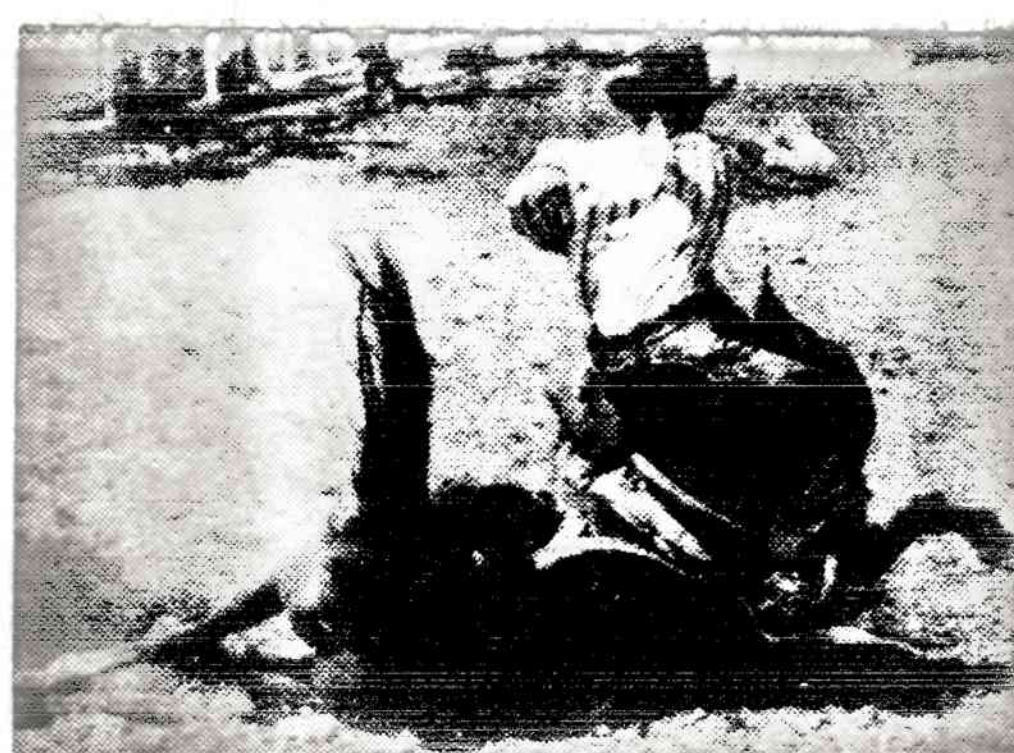
GELININKAS
(PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandom
gražiausios geles ir vaikiški antki-
pių papuošimai ir sezoninės
kapamės geles.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 546-1220

MOVING
Apdraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
823 West 34 Place
Tel.: FRontier 6-1882

SOPHIE BARCUS
RADIOJO SEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 11-12 val. ryto. — Šeštadienį ir sekmadienį nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
Telefonai: HEMlock 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

Jau išėjo iš spaudos ir galima gauti knygų rinkoje
AMERIKOS LIETUVIŲ POLITIKA
Dr. Kazio Šidlausko knyga apie Amerikos lietuvių pastangas daryti įtaką krašto politikai. 102 psl. Kaina \$1.50.
Knygos bus išsiųstos, jei \$1.50 čekis arba Money Order bus pasiųstas tokiu adresu:
NAUJIENOS,
1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

ligamečio BALFO pirmininko, prelate
J. B. KONCIAUS knyga
ATSIMINIMAI IŠ BALFO VEIKLOS
404 dideli puslapiai, daug nuotraukų.
Kieti viršeliai \$4.00, minkšti — \$3.00.
Įdomi knyga kiekvienam lietuviui, ypač tremtinui. Geriausia dovana globėjui, siuntusiam siuntinius į Vokietiją ir kitas tremties vietas. Knygą pasiūsiu adresuotai, jei prisiųsite čekį arba Money Orderį tokiu adresu:
NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608

Paveiksle matome nukritusį arkli. Šis senis turi laisvąsias laimėjimas, nepatekęs po arkliu. Tokiais atvejais ne vienas joikas sulaužė kojas. Taip atsitiko Colorado valstijoje.

Getty vaiko grobikai reikalauja \$17 mil.

ROMA, Italija. Amerikos bilijonieriaus Paul Getty advokatas pranešė, kad jų 16-mečio sūnaus, dingusio liepos 9 dieną, pagrobikai pagaliau pasakė už vaiko paleidimą reikalauja \$17 milijonų, bet tėvai negali tokios sumos mokėti.

Getty sūnus Paul Getty III, Romos naktiniuose lokaluose žinomas kaip "auksinis hippie", dingo liepos 9 d. belankydamas ilgaplaukių mėgiamas užkeigęs. Jo motina, kuri yra nuo bilijonieriaus Getty atsiskyrusi, gavo nervų suirimą, kai jos vyro Paul Getty Jr. tėvas atsisakė tiek pinigų duoti, pasiteisindamas kad "Aš turiu 14 kitų vaikaičių ir jei aš sumokėsiu nors vieną centą dabar, tai paskui turėsiu išpirkti visus 14 vaikaičių".

Pats multibilijonierius Paul Getty Sr., gyvena gerai saugojamame name Londone.

CARACAS, VENEZUELA. Nors katalikų bažnyčia oficialiai skelbiasi nusistatiusi prieš marksizmą, tačiau Venezuolos komunistai savo kandidatų Caracas miesto tarybos rinkimams išstata katalikų kunigą Martin Soto Ojeda, 58 metų. Bažnyčia perspėja savo tikinčiuosius "nepasiduoti mark sistų suvedžiojimui", bet kun. Soto pasiaiškino esąs "nepriklausomas kairysis" ir ištiki- mai sekantis popiežiaus Jono XXIII mokymus.

Kongreso priimtąjį bilių skirti \$15 milijonus greitajai medicinos pagalbai prezidentas vetavo, o senatas tą veto perbalsavo 77 prieš 16 balsų. Atstovų rūmai turės vėl spręsti po atostogų susirinkę.

Prof. MIŠKININKAS
ANTANAS RUKUŽA
Gyv. 6501 W. 27th Pl., Berwyn, Ill.
Mirė 1973 m. rugpjūčio d., 4 val. 5:30 val. ryto sulaukęs senatvės. Gimęs Lietuvoje, Kedainių apskr., Šėtos valsč., Sziulų kaime. Amerikoje išvyveno 24 metus. Paliko nuliūdę žmona Sofija, sūnus Česlovas, marti Elena ir daug giminių draugų ir pažįstamų. Vietoje gėlių prašo aukoti labdaros draugijoms arba Lietuvių Fondui. Kūnas pašarvotas Marquette koplyčioje 2533 W. 71st St. Antradienį, rugpjūčio 7 dieną 8 val. ryto bus lydimas iš koplyčios į Sv. P. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, o po gedulingų pamaldų bus laidojamas Sv. Kazimiero kapuose. Vi si a. a. Prof. Mišk. A. Rukužos giminės, draugai ir pažįstami nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidojimo ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą. Nuliūdę lieka žmona, sūnus, marti. Laidotuvių direktorius Antanas ir Donald Petkus, tel. 476-2345.

A. A.
PROF. ANTANUI RUKUŽAI,
Lietuvos Miškininkų Sąjungos Išeivijoje garbės nariui rugpjūčio 4 dieną mirus, jo žmonai SOFIJAI, sūnui ČESLOVUI ir marčiai reiškiamo nuosirdžią užuojautą ir kartu liūdime.
LMSI valdyba: V. ŽEMAITIS, J. ŽEBRAUSKAS, J. SKEIVYS, P. NORKAITIS IR J. GUDAITIS

JEIGU NEBŪTŲ SENŲJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ, NEBŪTŲ IR NAUJŲJŲ!
Prof. Vaclovo Biržiškos "Senųjų Lietuviškų Knygų Istorija" yra veidrodis, kuriame atsispindi pirmųjų lietuviškų knygų kelias. Kietais viršeliais įristos knygos kaina yra tik \$3.00, minkšti \$2.50.
Knyga Jums bus pasiųsta, jei atsiųsite pinigų šiuo adresu: NAUJIENOS, 1739 S. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608.

DĖDĖS ŠERNO GYVENIMO BRUOŽAI
YRA GERIAUSIA DOVANA
Vyresnieji Amerikos lietuviai Juozas Adomaitis - Dėdė Šernas asmeniškai pažino, skaitė jo straipsnius, knygas ir klausėsi jo pasakojimų. Dabar jie gali pasiklausti gražiai surašytą Dėdės Šerno gyvenimą. Jiems bus įdomu prisiminti senus laikus ir pasakoti gražius istorijus. Naujai atvykęs lietuvis gausit žinias ar vasaros pasakojimams nu-pirkti Antano Ruko parašytą Vienišo Žmogaus Gyvenimą — Dėdės Šerno gyvenimo bruožus. Jie pradijins kiekvieną, kas ji atsimena ir pažinojo, o naujesiems ateiviams, jaunimui, rašytojo Antano Ruko lengvas, vaizdus, gražia literatūrine forma pasakojimas duos progos susipažinti su mūsų pirmųjų išeivių šviesuotų gyvenimų ir jų kiti. ideologine veikla.
Antanas Rukas, VIENIŠO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Juozo Adomaitis - Šerno gyvenimo bruožai. Išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija, Chicago, 1962 m. 206 psl., kaina 2 dol.
GAUNAMA NAUJIENŲ ADMINISTRACIJOJE

SVENTO RASTO PAMOKYMAI IR PAAIŠKINIMAI, KIEKVIENA DIENĄ BŪTINI KRIKŠČIONIUI
Jei tada įvyssybė, kuri yra tavyje, yra (tapo) tamsybė, kaip-gi didi bus tamsybė. Mat. 6:23.
"Piūtis" tai tinkamas laikas "kviečius" vėtyti — sijojimo ir skyrimo laikas. Tame laike kiekvienas Bažnyčios narys turės parodyti koks yra jo charakteris. O tą viską atlikę "tvirtai stovėkite!" Mėginimai šiame "piūtis" laike tur būti panašūs žydų gadynės — anos vaizdinės "piūtis" — mėginimams. Vienas tyrimo būdas bus Kristaus kryžius, kitas — jo čia buvimas, dar kitas — nuolankumas, ir dar kitas — meilė. Žydai buvo baudžiami dėl to, kad nepažino "jų aplinkymo laiko." Bet dvigubas pavojus gresia tiems, kurie vieną kartą pamatė dabartinės Tiesos šviesą ir po to grįžo atgal į tamsybes. Toks elgesys parodo jų neištikimumą.
Kristus pasakė, kad "išiegs bažnyčia. Bažnyčių yra daug, bet ne kiekvienam aišku, kurį yra tikroji. Krikščioniui reikalinga tikroji Kristus bažnyčia. Į visus šiuos svarbius klausimus rasite atsakymus nedidelėje knygoje, kuri vadinasi "Tikroji bažnyčia". Ją nemokamai gausite, jei parašysite tokiu adresu: F. Zavist, 3715 W. 66th St., Chicago, Illinois 60629
SV. RASTO TYRINETOJAI

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
Telefonai: GRovehill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telefonai: TOWNhall 3-2108-9
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktoriai
MAZEIKA & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

EUDEIKIS
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
Laidotuvių DIREKTORIAI:
DOVYDAS P. GAIDAS GERALDAS F. DAIMID
14605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: Yards 7-1741 - 1742
14330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAfayette 3-0440
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos
AMBULANCE
PATARNAVI-
MAS DIENĄ
IR NAKTĮ.
★
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE.

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: Yards 7-3401

BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS
3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: Yards 7-1138-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS
(LACKAWICZ)
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE VIRginia 7-6672
11028 SOUTH WEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS
3354 So. HASTED STREET Phone: YArds 7-1911

GARSINKITĖS NAUJIENOSE
— NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — MONDAY, AUGUST 6, 1973

POLICIJA SUČIUPO TRIS PLĖŠIKUS

Praeitą šeštadienį trys jauni vyrukai, gyvenantieji pietinėje rytų Čikagos dalyje, paėmė lengvą būdą pasipinigauti. Jie nuvažiojo į vakarinę 79-tos gatvės dalį ir pradėjo dairytis, kur jiems lengviausia pinigų be darbo gauti. Jie priartėjo prie garzolino stoties, esančios 3750 W. 79 St. ir kurį laiką dairėsi ir sekė.

Į garzolino stotį užvažiojo senas nuolatinis kostiumeris John Baumhardt, gyvenantis 7845 S. Homan gatvėje. Prisipylęs garzolino, jis paprasė pažįstamą patarnautoją, kad jam pripildytų benzino ir degtuvėlių.

— Pripildė mano mašiną, tai pripildyk ir degtuvėlių, — jis tarė.

Patarnautojas Ronald Snyder pasiėmė „benziną“ ir stotyje laikoma nedidelį indelį ir pradėjo lašinti benzina į medvilnę, kad klientas būtų patenkintas.

Staigiai į stoties kiemą įvažiojo didelį triukšmą darantis mustangas. Mašina atvažiojo ties piltuvais ir sustojo. Iš jos tuojau išsoko 20 metų neturintis vyras, priėjo prie Snyderio ir tarė:

— Čia dabar eina užpuolimas... Duok visus savo pinigus...

Pasakęs tuos žodžius, užpuolikas išsitraukė revolverį.

Snyderis tuojau suprato, kuo visas tas reikalas kvepijo. Nieko už puolikas nesakęs Snyderis, Baumhardtas ir dar vienas kieme buvęs senas kostiumeris pradėjo bėgti į stoties ofisą. Užpuolikas pradėjo nesiorientavo, kas čia galėjo atsitikti. Jis, matyt, nemanė, kad visi bėgs į ofisą. Jis net nežinojo, ko jie ten bėgo. Jis galėjo pamanyti, kad jie ten bėga pinigų jam atnešti. Bet vėliau jam galėjo dingtelėti mintis, kad jie iš ten gali pranešti policijai, arba gali dar ginklų paimiti... Tada jis pradėjo į bėgančius šaudyti.

Užpuolikas paleido tris šūvius į bėgančius vyrus. Viena kulka pataikė Baumhardtui į dešiniąją patį, viršutinę peties dalį, o kitos dvi kulkos pataikė į didelius durų stiklus.

Šūviai nuskambėjo po visą apylinkę. Kulų prakirsti langai taip pat atkreipė aplinkui esančių žmonių dėmesį.

Užpuolikas tuojau įlipo į mustangą, kuris tuojau pasileido 79 gatvę į vakarus. Buvo pranešta

policijai. Užpuolikai davė policijai tikslų aprašymą, kaip atrodė mustangas ir kaip atrodė pats užpuolikas, sužeidęs Baumhardtą. Čikagos policija tuojau užliarmavo visą tos apylinkės policiją ir pranešė, kaip tas automobilis atrodė. Pasakė, kad jame važiojo trys ginkluoti vyrai.

Sargybas ėję policininkai Anthony Zawala ir Theodore Koneczak, nespėjo išklausti pranešimo, žiūrė, kad pro raudonas 87-tos iš Cicero gatvių šviesas pervažiavo ieškomas mustangas. Šie policininkai tuojau pasileido iš paskos. Mustange važiuojantieji jauni vyriokai pastebėjo, kad nežinia iš kur atsirado policijos automobilis, kuris jų iš akių jau nebepaleido. Jie spaudė mustangą, kad pabėgtų nuo policijos, bet ir ši mašina visai nesirengė atsilikti. Mustangas pradėjo blaškytis. Vyriokai pajuto, kad artėja kitos policijos mašinos.

Mustangas atsirado 67-toj gatvėje. Ties Kolmar gatve vyriokai pasuko iš kelio, pasuko į laukus ir pristabdė mašiną. Tuo tarpu policijos šviesos jau buvo nukreiptos į mustangą. Vienas keleivis, sėdėjęs priešakinėje mustango sėdynėje, išmetė revolverį pro automobilio langą. Mustangas dar pavažiavo Kolmar gatvę, bet policija jau buvo priešakyje ir užpakalyje. Ties 6730 S. Kolmar visi trys ponaičiai buvo suimti. Buvo išrėsti ne tik jie patys, bet ir jų mustangas.

Buvo suimti 18 metų Bertram J. Betts, gyvenantis 1243 W. 71 St., 24 metų Stanley Anderson, gyvenantis 2214 East 70 St., ir 18-kos metų Ernest Taylor, gyvenantis 1259 West 71 St. Policija aiškina, iš kur jie gavo mustangą.

Visi trys jauni tinginiai sėdi Cook apskrityje kalėjime, o sužeistas Baumhardt gulį šv. Kryžiaus ligoninėje. Teismas bus rugp. 27-tą.

Šiems paukščiukams nepavyko lengvai pasipinigauti, bet ne vieną kartą panašioms užpuolikas pavyko apiplėšti sunkiai uždirbtus žmonių centus ir dolerius.

Kad Čikagos teisėjai bent į flagrantinį sučiuptus vagilius keletams metams padėtų į kalėjimą sukiems darbas.

Korespondentas

Šių metų rugpjūčio 12 dieną, sekmadienį, Humboldt Parko Lietuvių Palatinis Klubas ruošia gegužinę Jefferson miške, įprastąją vietą. Visi paveiksle matomi šio klubo nariai ir daugelis kitų, kurių čia nematome, atvyks į pikniką. Kviečiame visus lietuvius atvykti ir gražiai praleisti popietę. Paveikslo priešakyje matome klubo narses Kostą Mankuviene, Juliją Galskienę ir Oną Sodeikiene. Stovi Frank Stanionis, Walskis, Kavaliauskas, Vincas Mankus ir klubo pirmininkas Frank Prūsas.

DABARTIES NAUJOVOS

Pirmas komercinis reaktorius

Tennessee slėnio administracija (TVA) ketina pastatyti pirmąjį šio krašto komercinį branduolinį reaktorių netoli Oak Ridge. Jo statybą vykdys kartu su Commonwealth Edison kompanija iš Čikagos. Demonstracinis modelis, kuris nebus baigtas pirm septynerių metų, padės išsiaiškinti, ar bus įmanoma ateityje kraštą aprūpinti energija iš atominių reaktorių. Projektą kritikuoja aplinkos saugotojai, bet atominės energijos komisija teigia, kad nebus nieko žalinga nei aplinkai, nei žmonėms.

„Didžiapėdis“ pėdsakai

„Didžiapėdis“, legendinė beždžionė panaši būtybė, yra sveikas ir gyvas ir klajoja po Ramiojo vandenyno šiaurvakarius. Taip manoma vietos gyventojų, kurie tebesistengia jį surasti, kad įrodytų savo spėjimus buvęs teisingus. Tariamoji būtybė, paliekanti 20 colių ilgio pėdsakus, sakoma buvusi matyta 1800 metais. O 1967 m. vienas tyrinėtojas sakosi ją nufilmavęs.

Dabar suorganizuota šiaurės Amerikos miškų gyvūnų tyrinėjimo organizacija, kuri rūpinasi išsiaiškinti didžiapėdžio buvimą ar nebuvimą. Apie 600 pastebėjimo atvejų yra kompiuterizuojami, kad jų pagalba būtų galima nustatyti jo elgesio ir keliavimo (migracijos) bruožus, kurie padėtų jo ieškant. Vienas antropologas išanalizavo pėdsakus ir patikino, kad juos įmyrusi būtybė turėtų svėrti iki 1000 svarų ir negalėtų būti žmogus.

Lietuviai mokslo pasaulyje

Vytautas Grakauskas iš Fluorchem, Inc., 1760 W. First Street, Azusa, California parašė straipsnį apie fluorammonio trifluoromethanesulfonate sintezę, kuris yra išspausdintas leidinyje Journal of Inorganic and Nuclear Chemistry, tomas 35, nr. 8 1973 rugp. mėnesį.

R. Baubinas, Z. Januškevičius ir A. Sakalas iš Vilniaus universiteto parašė straipsnį apie kadmijaus selenido (CdSe) vienus kristalus su n ir p rūšių laidininkyste, proartėjancią prie vidinės laidininkystės, kuris yra išspausdintas leidinyje Materials Research Bulletin, tomas 8, nr. 7 1973 m. liepos mėnesį.

Saulius Simoliūnas

„Maižiešius“ jau išnykęs

Praeitą antradienio vakarą Linkolno parko lagūnuose žolėne rastas kelių dienų amžiaus sveikas 8 svarų kūdikis, radėjo „pakrikštytas vardu „Možė“, padėtas Illinoisaus Vaikų departamento prieglaudon, bet neilgai trukus atsirado norinčių kūdikį įsūnyti. Jis atiduotas vienai bevaikai porai globoti kol bus atlikti įsūnijimo formalumai.

— Bostono Deltos lektuvo ne laimėje žuvo 88 žmonės. Liko gyvas vienas 21 metų karys. Penktadienį teko jam nuplauti abi kojas, apdegusias lektuvo ne laimėje.

LIETUVOS VARDŲ KILMĖ

Daugelis nori patirti, iš kur yra kilęs Lietuvos vardas, bet mažai kas šį klausimą studijavo. Apie lietuvių tautą ir lietuvių kalbą yra parašyta daug knygų ir brošiūrų. Lietuviai minimi senose atsiminimuose ir metraščiuose. Ten minimas ir Lietuvos vardas.

Juozas Venclova, dirbęs prie šios studijos 20 metų, peržiūrėjo labai daug senų dokumentų. Savo studijoje jis nurodė kiekvieno žodžio metrikaciją ir surašė Lietuvos praeitį liečiančias knygas. Jis perskaitė šimtus knygų ir parašė 52 psl. knygelę, pavadintą LIETUVOS VARDŲ KILMĖ. Minkšti viršeliai, kaina \$2. Knygelė jums bus pasiųsta, jei du dolerių atsiųsite šiuo adresu:

NAUJIENOS, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

DR. KAZYS GRINIUS ATSIMINIMAI IR MINTYS

II tomas, 1962 m. Gražiais viršeliais. Kaina \$5.00.

Išleido Dr. Kazio Griniaus Komitetas. Knygą galima nusipirkti „Naujiene“ už \$5.00, užsakant paštą reikia pridėti 25 centus pašto išlaidoms apmokėti. Taip pat galima įsigyti ir pirmąjį „Atsiminimų ir mintų“ tomą (neįrašytą) už \$2.00.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street — Chicago, 60608

MOVING — Apdraustas perkraustymas

Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujais kraustymo įrankiais. Ilgų metų patyrimas.

AL NAUJOKAITIS

2022 W. 69 ST., CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

HELP WANTED — MALE
Darbininkų Reikia

GENERAL OFFICE — And Blue-printer. Excellent opportunity for beginner. Appointment only. RICHMOND, MANHOFF, MARSH Mr. Weinstein 644-5050.

PATYRĘ DRABUŽIŲ gamintojai suvimo mašinų operatoriai Nuolatinis darbas. Kreiptis asmeniškai. SCINTILLA, INC. 4802 No. Broadway, 2nd Floor

MACHINIST
Experience in Jig and Fixture work preferred. Perm. day position with complete Co. benefits. Bonus, BC-BS, MAJ. MED. etc. Top wages based on experience. HUDSON SCREW MACH. PROD. Call 227-2830.

REIKALINGI MEDŽIŲ DARBININKAI patyres dirbti mašinomis. Nuolatinis darbas. 400 NO. STATE STREET Kreiptis nuo 10 ryto iki 4 val. popiet.

SHIPPING ROOM OPERATOR
PICKER and PACKER
Printed material. Clean. Use corrugated boxes and skids. 30-35 years of age. 5 day week. 8:30 to 4:45. Paid weekly. Convenient transportation. Full fringe benefits. Apply in person: Mr. Hult. NATIONAL DAIRY COUNCIL 111 N. Canal St. (10th flr.) Chicago

FACTORY HELP
Steel fabricating shop needs helper for steady work. Will train, qualified men for welding. RAND STEEL, INC. 297-1780.

MAINTENANCE MAN
General. Good salary. Excellent fringe benefits. Call 243-1117

AUTO BODY MEN 5 year's experience. Large shop. Plenty of work. J. C. BODY SHOP 820 No. Cicero. 626-4377.

MAINTENANCE MAN
Person having experience with mechanical punch presses. Electrical and general plant maintenance. Day shift. Good starting rate. O. T. and Ben including profit sharing. PARKVIEW MEADOW 4923 W. Armitage.

COIL WINDERS — AUTOMATIC
Experienced only. Apply: 1729 N. Winchester Ave. ALBERTO TRANSFORMER CO. Call 772-7777

BENCH MACHINISTS
SHEET METAL WORKER
5 year experience. Able to read and lay-out from Blue prints parts for medium size machinery. Clybourn-Damen area.

Phone 528-3401
W. C. BURKHARDT
An Equal Opportunity Employer.

MACHINE ASSEMBLERS
5 year experience. Work from Blue prints on medium size machinery. Clybourn-Damen area.

Phone 528-3401
W. C. BURKHARDT
An Equal Opportunity Employer.

FOREMAN
For near Loop candy plant. Job requires man capable of stepping in and taking responsibility. Call 912-0900

A. G. AUTO RESURDERS
Cia automobilių išlyginami ir nudažomi. Darbas atliekamas sąžiningai ir gerai. Prityrusių darbininkų. Kainos nebrangios. 3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill. TEL. — 776-5888 Anicetas Garbačiauskas, sav.

WEATHER FORECAST and Fire Danger Rating

WEATHER FIRE DANGER RATING
TEMPERATURE HIGH LOW

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAMS DEL VISU INFORMACIJU, KREIPKITES I

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas
2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS
NAMŲ VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI
VISŲ RUSIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA
J. BACEVICIUS — BELL REALTY
INCOME TAX SERVICE
6455 So. Kedzie Ave. — PRospect 8-2233

NAMAS PARDAVIMUI prie 54-tos ir Francisco, 6 kambariai, 3 miegamieji. Kabinetai virtuvė. Gazu šildymas. Alum. langai. Geležinė tvora. Platus sklypas. Garžas. \$15,900. Skambinti 737-8534 arba 737-7202.

BUTŲ NUOMAVIMAS
DRAUDIMAI NAMŲ IR NEKILNOJAMO TURTO PIRKIMAS — PARDAVIMAS.
BALYS BUDRAITIS
BUD'S REAL ESTATE
4369 ARCHER AVE., CHICAGO
TEL. — 254-5554

NORITE PIRKTI AR PARDUOTI NAMĄ?
SUSISIEKITE SU CONNIE DAGYS FIRESIDE REALTY — Tel. 585-2064
Čia būsite užtikrintai sąžiningai aptarnauti.

REAL ESTATE — OUT OF TOWN
Nuosavybės — kitur

FLORIDOJ — ST. PETERSBURG IR APLINKINĖ Island Real Estate 4506 Gulf Blvd. St. Petersburg Beach, FL 33706 Area code 813 362-1441 LAIMA JAKUSOVAS, brokeris

NAMŲ REMONTAS
PRIEINAMA KAINA Irenigiu ir taisau kambarius, vonias, virtuves. Atlieku cemento darbus: šaligatvius, laiptus ir t. t.
ZIGMAS
Tel.: 778-0838 ar 651-9625

K. ERINGIS
CALIFORNIA SUPER SERVICE
Taisomi auto motorai, stabdžiai, tune-ups ir t. t.
4924 So. CALIFORNIA AVE. CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9327

D E M E S I O
62—80 M. AMŽIAUS VAIRUOTOJAI Tikrai \$104 metams automobilio Liability apdraudimas. Kreiptis: A. LAURAITIS 4645 So. ASHLAND AVE. 523-8775

M. A. ŠIMKUS
Real Estate, Notary Public
INCOME TAX SERVICE
4259 S. Maplewood, Tel. 254-7459
Beto daromi ir liudijami vertimai, pildomi pilietybės pareiškimai ir kitoki blankai.

SIUNTINIAI I LIETUVĄ ir kitus kraštus
P. NEDZINSKAS, 4665 Archer Ave. Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5780

HELP WANTED — FEMALE
Darbininkų Reikia

SEWING MACHINE OPERATORS Single need. Factory experienced. Liberal benefits, insurance, holidays. Permanent. Please call in English. FENCHEL LAMP SHADE CO. 1322 So. Wabash Ave. Phone: 922-6454.

SEWING MACHINE OPERATORS Exp. in small leather goods, only. Steady work, good pay and benefits. In air conditioned factory. VIHON, 5035 N. Western Ave. 275-8585 after 6 262-5504.

GAL FRIDAY
A "New" growing electronics firm on Near South Side is looking for a talented young lady to handle their training and claims function plus various other duties in credit department. Typing, shorthand necessary. Call Ernie Wollter, 376-9660.

— Experienced —
SEWING MACHINE OPERATORS
1240 N. Homan Ave. 3rd Floor Tel.: 235-6436

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

A. TVERAS
LAIKRODŽIAI IR BRANGINYBES
Pardavimas ir Taisymas
2446 WEST 69th STREET
Tel.: Rbpublic 7-1941

TERRA
Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanų visoms progoms.
3237 WEST 69th ST., CHICAGO
Telef. 434-4660

HOME INSURANCE
Call: Frank Zapolis 3208½ W. 95th St. GA 4-8654

KNYGOS VAIKAMS IR JAUNIMUI

Poezija ir pasakos yra vaikų mėgstami ne mažiau kaip žaidimai ar kryžstaivaliai. Naujieneose galima gauti šių perlu ir žemčiūgų mūsų mažiesiems bei jaunimui:

1. N. Butkienė, VELYKU PASAKOS, 32 psl., telpa 6 pasakos ir DVI-NUKĖS, 34 psl. su 8 apsakymėliais iš vaikų pasaulio. Abi gausiai iliustruotos. spalvotais viršeliais, kainuoja po 1 dol.

2. Vanda Frankienė-Vaitkevičienė, ŠOKOLADINIS KISKELIS, pasaka mažiesiems. Jūratės Eidukaitės iliustruota. Didelio formato, 24 psl., gražus leidinys. \$1.50.

3. A. Giedrius, MURKLYS, 24 apyskaitės vaikams. Dail. V. Siman-kevičiaus iliustruota, 130 psl., \$1.80.

5. Alifonas JAUNOJI LIETUVA, poema. 118 psl. \$1.00.
6. Maironis Vambutas, TRYS SAKALAI, Liet. Mokytojų s-gos premijuota knyga. Joje originalūs apsakymai, padavimai, legendos, novelės. Dail. V. Stančikaitės iliustracijos, 186 psl., kaina 2 dol.

7. Juozas Švalistas, ŠAUNUS PENKETUKAS, apyskaitės, kaip pasakos vaikams iš jų gyvenimo, svajonių ir žygių. Iliustruota dail. Z. Sodeikiene. Didelio formato, kietais viršeliais, pūkus 77 psl. leidinys. \$3.00.

8. Jonas Valaitis, SENOVES LIETUVIŲ DIEVAI, mitologijos posmai Eliuotų padavimai, legendos ir pasakos — kaip senovės lietuviai ir žemaičiai bendravo su savo dievais, 54 psl., \$1.00.

Vaikai mėgsta ir nori skaityti. Dėlto iš pat mažens yra daug lengviau juos įpratinti lietuviškai skaityti ir mylėti lietuvišką knygą. Jei tėvai išbalansuoti vaikams perkamas dovanas — pusę knygu, pusę žaislų — lietuviško auklėjimo rodyklė staiga pakiltų aukštyn.

NAUJIENOS,

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

SIUNTINIAI I LIETUVĄ

VYTAUTAS ŽUKAUSKAS — MARIA NOREIKIENE
2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629. • Tel. WA 5-2787
Didelis pasirinkimas įvairių prekių.
AUTOMOBILIAI, ŠALDYTUVAI, MAISTAS, PINIGAI.

SIUNTINIAI I LIETUVĄ

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737
3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320
Įvairių prekių pasirinkimas: motociklai, šaldytuvai, automobiliai, maistas, Colerianai Certificatai.
V. VALANTINAS